

Opinia națională

Săptămânal de opinie, informație și idei de larg interes național

15 ianuarie 1850-2003

Eminescu în procesul de maturizare a ființei noastre naționale

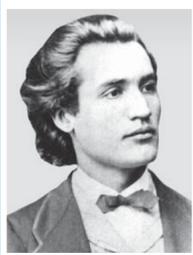
Prof.univ.dr. Ion Dodu BĂLAN

Poet național în toată puterea cuvântului, Eminescu va înfrâni sensibil toate direcțiile liricii românești de la 1900 până astăzi. Aparținând organic ființei noastre naționale, el a exprimat întregul univers de gânduri și simțiri al oamenilor de pe aceste plaiuri românești: concepția lor despre lume și viață, felul lor de a iubi și a urî, atitudinea lor în fața vieții și a morții, omenia lor specifică, forma cea mai înaltă de umanism românesc, dragostea lor de frumos și de adevăr; sentimentul viu al naturii, care, în viațuina lui, gândește și simte ca omul acestor pământuri; dorul și jalea; simțul umorului; sentimentul patriotic și al echității sociale; încrederea nemărginită în destinul nostru istoric. Eminescu a ridicat limba poetică românească pe culmi nebănuite, imprimându-i uimitoarea lui personalitate în fiecare articulație a ei. Românii rostesc și azi cuvintele limbii materne cu sporul de expresivitate pe care l-a dat Eminescu. În armonia gravă și vrăjită a limbajului său poetic, el a exprimat pentru toate generațiile de români întreaga gamă de sentimente ale sufletului românesc, de la farmecul curat al copilăriei și setea de viață brăzdată adesea de fulgerele durerii, de

la aspirații luminoase și căderi triste, la misterele lumii și taina neliniștoare a morții. A recreat, în armonii de o muzicalitate desăvârșită, frumusețile naturii patriei, proiectând, cu rezonanțe prelungi, pe turburătoare spații cosmice, dealurile moldovene în melancolia dulce a serii, lăsând, pe de altă parte, marea cu corăbiile ei să sugereze curgerea ireversibilă a timpului, cu tot ceea ce aceasta provoacă în conștiința omului. Pentru români, natura țării noastre poartă în ea o parte din sufletul lui Eminescu. La noi se poate spune că luna răsare ca-n poezia eminesciană: „liniștit și tremurând în ape” sau „ca o vatră de jărtec luminând străvechii codri...”; ploaia florilor de tei, peste creștelele îndrăgostiților, cade pentru generațiile de după el, ca-n *Luceafărul* său; păsările călătoare se duc toamna, când cade bruma, însoțite parcă de o mișcătoare elegie eminesciană.

Sinteză strălucită a valorilor folclorice, lingvistice și literare, opera eminesciană este totodată un punct înalt de pornire pentru cultura românească. Înzestrat cu geniu, Eminescu a intuit, în scurta și tragică sa viață, o serie de teme poetice și de direcții ale poeziei

românești, pe care n-a avut, însă, timpul să le dezvolte. Aceste teme le va relua adeseori poezia românească din secolul al XX-lea, fie în spiritul tradiției, fie în spiritul inovației. Poezia noastră din această perioadă preia explicit sau implicit, într-o expresie nouă, în tonalitățile cele mai diferite, impulsurile eminesciene, cele romantice sau simboliste ori cele ale poeziei populare, amplificându-le vibrația. Vizionarism romantic, patos al ideilor noi, umanism activ, în fața complexelor probleme sociale, contemplația dureroasă sau optimistă a lumii, meditația asupra destinului uman, neliniștea, negația, îndoiala și afirmația sunt doar câteva din coordonatele pe care va evolua poezia noastră din ultimele opt decenii. Personalități poetice complexe, de o profunzime și gravitate turburătoare, sacerdozi ai visului și ai realului, poezi precum Octavian Goga, George Bacovia, L. Blaga, Ion Pillat, Aron Cotruș, Ion Barbu, Ion Vinea, Tudor Arghezi, Adrian Maniu, B. Fundoianu, Al.A. Philippide, G. Călinescu, M. Beniuc, Ștefan Augustin-Doinaș, N. Labiș, Nichita Stănescu etc. înscrisu în poezia românească prezența unor autentice conștiințe artistice. Un suflu nou și înnoitor brăzdează creația acestor poezi, caracterizați printr-o mare acuitate a simțirii și a gândului, prin rafinamentul și prospețimea limbajului, prin sincronizarea creatoare cu poezia europeană.

Publicistul Eminescu despre Omul de Stat Mihail Kogălniceanu

Prof.univ.dr. Nicolae ISAR

Pagina 3

Cartea și computerul în cotidianul demers intelectual al studentului

Prof. univ. dr. Ioan ȘERDEAN

Gândurile exprimate în rândurile ce urmează au fost sugerate de un articol apărut, nu cu mult timp în urmă, în publicația *Opinia națională*, care ne găzduiește cu multă generozitate, articol al binecunoscutului om de cultură Valeriu Răpeanu. Autorul consideră că în momentul de față nu poate fi vorba de o „criză a lecturii”, ci mai degrabă de o criză a „modului în care este înțeleasă la noi apropierea de carte”, de o atitudine pasivă în fața fenomenelor secundare pe care civilizația imaginii și a comunicației le aduce în mod obiectiv...”. Și punând, cum se spune, punctul pe i, domnia sa aduce în atenție adevărate cheie cu care se deschid toate zăvoarele ce lasă cale liberă lecturii: „din momentul în care copilul începe să citească și să înțeleagă o poveste, cartea trebuie să-i devină prietenul de care să nu se mai poată despărți”. Numai că aceste intenții și gânduri frumoase se confruntă cu „presiunea audiovizualului”, cu „era informaticii”.

Lăsând în urmă pretextul care mi-a inspirat ideea lecturii sau, ca să mă exprim în termeni noi, înscrisi în noul curriculum școlar, ideea

receptării mesajelor scrise (lectura – citirea), cred că nu e lipsită de interes, dimpotrivă, problematica învățării tehnicilor muncii cu cartea, astfel încât stăpânirea acestora să poată face față „invaziei” audiovizualului. A aborda o astfel de temă înseamnă a-ți asuma un risc, în aparență insurmontabil. Riscul de-a spune lucruri considerate îndeobște cunoscute. Se naște firească întrebare: ce se mai poate spune în legătură cu o activitate care e la îndemâna oricui? Și totuși, am acceptat, mi-am asumat un asemenea risc, considerându-l „rezonabil”, în fața unor argumente care nu sunt de neluat în seamă.

Am riscat pentru că activitatea cu cartea, cu expresia tipărită, nu se confundă doar cu simpla alfabetizare. Simpla descifrare a slovelor nu poate asigura prin ea însăși înțelegerea mesajului unei cărți, nu înseamnă implicit pătrunderea în universul mirific al expresiei tipărite. În zilele noastre este analfabet nu doar cel ce nu cunoaște alfabetul. Este analfabet cel ce nu e în stare să descifreze, să decodifice mesajul unui text tipărit, chiar dacă știe alfabetul. Este analfabet

cel care nu a reușit să transforme această activitate într-un instrument al muncii intelectuale, indicatorul real al evaluării adevăratului știutor de carte, a cărui pregătire de bază se asigură începând cu primele clase ale școlii primare și se perfecționează continuu pe parcursul întregii vieți, în paralel cu modernizarea și sofisticatele mijloace de imprimare electronică a slovelor și cuvintelor. Am cutezat să ne apropiem de o asemenea temă și pentru că lectura cărții nu este o activitate oarecare, obișnuită, bazată doar pe rutină. Ea este un demers cu o încărcătură cognitivă, afectivă și estetică atât de mare încât actul cititului trece, uneori, peste limitele lui obișnuite, ajungând în domeniul metaforei. Într-adevăr, în sens figurat, extazia de frumusețea unui tablou plastic, spunem nu doar că-l privim, ci că-l citim; afirmăm, în dialogul intim cu o persoană că-i citim în ochi, că-i citim pe față; mai mult chiar, îndrăznim să pretindem că-i citim gândurile, că-i citim în suflet. Una din activitățile preferate ale preșcolarii este intitulată, tot în sens figurat, „lectură după imagini”, chiar dacă în desfășurarea ei nu este implicat actul cititului, al lecturii.

(Continuare în pag. 3)

Dumitru Tinu

La dispariția unui slujitor al adevărului, a unui prieten de neuitat

Consiliul Fundației România de Măine și Senatul Universității Spiru Haret au aflat cu profundă tristețe de moartea tragică a domnului Dumitru Tinu, directorul cotidianului *Adevărul*, președintele Clubului Român de Presă, și transmite condoleanțe familiei îndurerate, precum și întregului colectiv redacțional în fruntea căruia prestigiosul ziarist și-a desfășurat bogata sa activitate.

Viața ziaristului Dumitru Tinu reprezintă o pildă luminoasă pentru tânăra generație de gazetari, prin respectul față de adevărul cuvântului scris, prin devotamentul arătat intereselor fundamentale ale României și valorilor democrației. Prin dispariția prematură a lui Dumitru Tinu, opinia publică din țara noastră pierde pe unul dintre cei mai fideli exponenți ai săi, luptător pentru respectarea valorilor etico-morale în viața societății românești, profesionist de elită la înălțimea căreia a știut să se ridice prin muncă pasionată și dăruire exemplară.

Fundația România de Măine și Universitatea Spiru Haret pierd, prin dispariția lui Dumitru Tinu, un om al dreptății și al adevărului, un prieten sincer la care au găsit înțelegere și sprijin în acțiunile de promovare a învățământului superior de calitate, a științei și culturii naționale.

Îi vom păstra amintirea neștearsă. Studenții Universității Spiru Haret vor fi însușiți de exemplul său luminos de muncă, de abnegație, de patriotism și de apărător al valorilor democrației.

Dumnezeu să-l odihnească în pace !

Prof. univ. dr. AURELIAN BONDREA
Președintele Fundației România de Măine,
Rectorul Universității Spiru Haret

Moartea Ziaristului

Există oameni care nu vin în această lume decât pentru o Idee. În adâncul tuturor gândurilor, tuturor acțiunilor, tuturor întâmplărilor vieții lor, chiar și în adâncul morții lor, vibrează ascuțit și neîncetat Ideea. Dumitru Tinu și-a trăit 40 de ani din viață cu Ziarul în minte și în suflet. Ziarul i-a fost casă și masă, i-a fost izvorul bucuriei și tristeții, al sănătății și suferinței, al visurilor și coșmarilor. În toate momentele existenței lui, Dumitru Tinu a fost Ziarist. Gazetarii tineri au în Dumitru Tinu un model de trăire totală a meseriei. Orice s-ar fi întâmplat, după durere, după uimire, după furie, trebuia să urmeze imediat Știrea, faptul de viață pus în pagină uneori sângerând, cu marginile zdrențuite. Primul articol din *Adevărul* de azi nu este acest text, ci relatarea morții lui Dumitru Tinu, pentru

că știm cu toții că ne-ar certa de acolo de unde e acum dacă nu ne-am face mai întâi meseria. Dar tot Dumitru Tinu, Ziaristul, ținea să nu depășim niciodată pragul dincolo de care exactitatea informației și imaginii devine cruzime comercială, iar ziaristul se transformă în hienă de presă.

A fost un om cu democrația în sânge, convins că ziarul nu poate fi, spre deosebire de o carte, decât o operă colectivă. Sub fragilitatea lui fizică se ascundea o dârzenie de neclintit în momente critice. Datorită credinței încăpățanată a lui Dumitru Tinu în ideea de presă liberă s-a născut ziarul *Adevărul* și a ajuns ceea ce este astăzi. Vocea sa deloc tunătoare s-a făcut auzită de toată România, de la președintele țării până la ultimul țaran sârman care i-ar fi putut fi frate copilului de țărani sârmani Dumitru Tinu.

Un ziar se numește ziar pentru că trăiește o zi, ne reamintea mereu domnul Tinu. Avea dreptate: gazetarul nu e conștient de perisabilul muncii lui nu e conștient de adevărat gazetar. Dar omul, atunci când e om, trăiește mai mult decât pagina de ziar. Dumitru Tinu a fost și rămâne directorul *Adevărului*. Iar ziarul *Adevărul* va rămâne *Adevărul* câtă vreme noi, cei care am lucrat alături de domnul Tinu mai bine de un deceniu, mai avem pixul în mână, pentru că Dumitru Tinu a scris nu numai pe hârtia subțire de ziar, ci și în miștile și sufletele gazetarelor, unde va trăi atât cât va exista presa liberă în această țară.

Consiliul Director
al ziarului *Adevărul*

La început de an, TVRM (Clubul Internațional) oferă

o imagine convingătoare a opțiunii României pentru cultură ca liant al solidarității popoarelor, într-o lume angajată pe calea mondializării.

Ambasadori ai unor state situate pe 4 continente, prezenți într-o amplă emisiune consacrată armonizării identității spirituale a popoarelor prin comunicare și cunoaștere reciprocă a valorilor naționale. Realizator: Ioana Nitobe

MOHAMED LAICHOUBI -
ambasadorul Algeriei

TOTO SOERGIHARTO -
ambasadorul Indoneziei

ENRIQUE JIMENEZ -
ambasadorul Columbiei

JERONIMO MOSCARDO -
ambasadorul Braziliei

JOSÉ AUGUSTO TENORIO -
ambasadorul Perului

JAN SOTH -
ambasadorul Slovaciei

FRANÇOIS CHAPPUIS -
ambasadorul Elveției

Paginile 4-5

La Universitatea Spiru Haret

Exigența profesorilor, pregătirea studenților la examenul sesiunii de iarnă

Zilele reconfortante ale vacanței, cu parfumul sărbătorilor și cu nostalgia revederilor, au rămas în urmă. Preocupările febrile pentru sesiunea de iarnă a examenelor se resimt pretutindeni – în biblioteci, în sălile de lectură, în laboratoare, la consultații și la teste de verificare și evaluare a cunoștințelor, marcând viața comunității universitare.

Pentru a afla cum a fost pregătită această sesiune, am adresat unor cadre didactice câteva întrebări.

Ne-au răspuns profesorii:

DOMNICA ȘERBAN, TOMA COMAN, SEPTIMIU FLORIAN TODEA, ION TOMA, FLORIAN TĂNĂSESCU, VASILE CREȚU

Pagina 2

Exigența profesorilor, pregătirea studenților la examenul sesiunii de iarnă

La Universitatea Spiru Haret

Zilele reconfortante ale vacanței, cu parfumul sărbătorilor și cu nostalgia revederilor, au rămas în urmă. Preocupările febrile pentru sesiunea de iarnă a examenelor se resimt pretutindeni – în bibliotecă, în sălile de lectură, în laboratoare, la consultații și la teste de verificare și evaluare a cunoștințelor, marcând viața comunității universitare.

Pentru a afla cum a fost pregătită această sesiune, am adresat unor cadre didactice următoarele întrebări:

1. Cum au fost concepute și, practic, structurate pregătirea, organizarea și desfășurarea acestei sesiuni de examene?
2. Este valorificată experiența acumulată până acum, diversificându-se, modernizându-se modalitățile de pregătire a studenților?
3. Există elemente calitativ noi în pregătirea studenților?
4. Care este mesajul transmis deopotrivă studenților, ca și dascălilor lor, în vederea obținerii unor rezultate pe măsura condițiilor create, a potențialului existent în universitate?

Publicăm mai jos răspunsurile primite.

Prof. univ. dr. Domnica ȘERBAN, decanul Facultății de Limbi și Literaturi Străine

1. Pentru a asigura o sesiune de examene care să marcheze un real succes calitativ, am considerat necesar să începem pregătirea pentru această etapă de evaluare a nivelului studenților noștri încă din primele zile ale anului universitar 2002-2003. Cu ocazia prelegerilor introductive, conducătorii de discipline și-au informat studenții cu privire la formele de evaluare și conținutul acestora. S-au stabilit din timp formele parțiale de examinare, pe care noi le practicăm pe scară largă. Cea mai frecvent folosită este testarea la mijlocul semestrului pentru cursul practic și pentru cursul teoretic de limbă contemporană. Această testare îl orientează din timp pe student în privința cerințelor cadrului didactic, astfel încât, la examenul final el nu mai are „surprize” privind maniera de rezolvare a problemelor, formatul exercițiilor etc. S-au făcut progrese și în ceea ce privește eșalonarea verificărilor și a examenelor, evitându-se supraîncărcarea studenților. Meritul revine în primul rând secretariatului, care a reușit să țină o legătură mai strânsă cu studenții, să le cunoască mai îndeaproape necesitățile. S-a adâncit și cooperarea cu șefii de discipline, aceștia anunțându-și din timp cerințele legate de programarea optimă a verificărilor și examenelor.

2. Din cele afirmate mai sus se desprinde implicit ideea că am avut în permanență în vedere experiența anterioară, cu părțile ei

bune și rele. S-a trecut la sistemul de credite, aplicat în prezent la anii I și II. Această schimbare a determinat o creștere substanțială a numărului de verificări și examene ce urmează să se țină la sfârșitul semestrului I. La cursul practic vor avea loc verificări la anii I, II și III, testarea scrisă făcându-se unitar pentru toate grupele din fiecare an, în vreme ce verificarea orală se va face diferențiat, pe fiecare grupă în parte. De altfel, noi am extins formele de examinare orală, mult mai relevante în cazul limbilor străine. S-a controlat acoperirea cu cursuri tipărite și alte materiale, asigurându-se sursele de învățare, fără de care nu se pot obține rezultatele scontate. Totodată, s-au organizat seminarii recapitulative în ultimele săptămâni ale semestrului precum consultații la o serie de cursuri cu grad mai mare de dificultate.

3. În cadrul catedrelor s-au dezbătut posibilitățile de diversificare a modalităților de evaluare, precum și asigurarea unei continuități a verificării pe tot parcursul anului. La cursurile practice de limbă, de pildă, studenții sunt verificați săptămânal, prin evaluarea temelor rezolvate acasă, prin note acordate pentru participarea la seminar etc. Aceste calificative se însumează pe tot parcursul semestrului, astfel încât verificarea finală nu face decât să confirme justetea evaluării continue. Vor fi puține surprize pentru cei ce frecventează regulat.

Rezultate slabe vor obține, desigur, doar acei studenți care nu înțeleg că o limbă străină nu se poate învăța exclusiv prin studiu individual. La disciplinele axate pe studiul literaturii străine se cer referate pe teme care prefigurează conținutul lucrării scrise de la examen. Astfel, studenții sunt obligați să citească din timp operele recomandate în bibliografie și să-și dezvolte capacitatea analitică, scriind referate pe care mai apoi le susțin în cadrul seminarului. Cadrele didactice cultivă creativitatea și originalitatea gândirii studenților, combătând neobosit plagiatul de pe Internet sau din alte surse. În anii terminali se remarcă un progres al studenților în privința elaborării lucrărilor științifice, care culminează cu lucrarea de diplomă.

4. Consider că nivelul în permanență creștere al pregătirii de specialitate în cazul majorității studenților noștri, pregătire ce implică un studiu aprofundat a două limbi și literaturii străine, se explică prin conjugarea eforturilor tuturor factorilor implicați în procesul de predare și învățare. La succesul pregătirii contribuie și condițiile optime de studiu asigurate de conducerea Universității. În acest context propice studiului universitar ne așteptăm ca studenții noștri filologi să încheie sesiunea din această iarnă cu rezultate superioare celor înregistrate în anii precedenți. Sperăm ca acest pronostic să se adevărească, marcând în acest fel o creștere a calității învățământului în cadrul Universității Spiru Haret.

concret cum se procedează în fiecare fază a unui demers științific – de la fixarea obiectivului/obiectivelor cercetării, la modalitățile de înregistrare pe fișe de lucru a materialului empiric colectat, la ordonarea tematică a fișelor și prelucrarea lor, până la redactări parțiale și finale.

Încurajăm, de asemenea, participarea cât mai multor studenți la sesiunile științifice de comunicări organizate anual sau bianual (urmate de publicarea în volume a lucrărilor sesiunii respective), cele mai bune intervenții fiind premiate; am format și vrem să extindem cercurile studențești în care se dezbate teme de actualitate ce vizează disciplinele respective (inclusiv cu invitații din afara facultății); selectăm și publicăm în revista facultății cele mai bune lucrări seminariale; susținem cercetări individuale și elaborarea de materiale pentru revistă (de cele mai diverse tipuri); acordăm o mare atenție participării studenților la emisiuni ale postului de televiziune al Fundației României de Mâine ș.a.m.d.

4. Facultatea de Sociologie-Psihologie, ca parte componentă a uneia din cele mai puternice și performante universități particulare, beneficiază de condiții optime pentru desfășurarea procesului instructiv-educational. De altfel, acest aspect este nu numai cunoscut, dar și recunoscut, dovedit și de numărul mare de candidați care bat la porțile cetății noastre universitare. Beneficiarii ai acestor condiții sunt atât cadrele didactice, cât și studenții. În astfel de condiții, cea mai firească și rațională atitudine este identificarea tuturor cu cerințele și emblematica Universității, transformarea tuturor, cu adevărat, în oameni ai cetății. Sentimentul de apartenență și integrare într-un astfel de angrenaj complex și modern, care are obiectivul nobil al formării de specialiști într-un domeniu ce cunoaște o rapidă ascendență, trebuie să ne domine pe toți, să ne dea nu numai speranțe, dar și certitudinea împlinirii aspirațiilor noastre de viață și de oameni legați trup și suflet de acest pământ românesc străbun.

activități și mulți dintre cei de la FR au pregătit și ei referate ca modalități de aprofundare a unor teme importante din programe și de pregătire pentru viitoarea lucrare de licență, iar celelalte cadre didactice fac sinteze și dau consultații privind tematica examenului de licență.

4. Cadrele didactice, continuând experiența fructuoasă din anii trecuți și preluând din inițiativele unor colegi, dovedite eficiente, să caute ei înșiși modalități adecvate stilului propriu de lucru, care să diversifice căile de pregătire pentru examene. Studenții să deplaseze în continuare ponderea pregătirii de pe reproducerea notițelor sau manualelor pe atitudine activă a utilizării resurselor bibliografice, referatelor și dezbaterilor, și de pe efortul concentrat în sesiune pe cel eșalonat în cursul semestrului și chiar al vacanțelor.

Prof. univ. dr. Toma COMAN, decanul Facultății de Medicină Veterinară

1. Realitatea este că pregătirea și organizarea pentru desfășurarea sesiunii de examene din ianuarie-februarie 2003 au început cu mult înainte de desfășurarea propriu-zisă a sesiunii. Astfel, încă din prima zi de activitate didactică, studenților li s-au comunicat programele analitice ale disciplinelor, bibliografia obligatorie și facultativă și li s-au pus la dispoziție materialele bibliografice necesare prin intermediul bibliotecii facultății.

O premisă benefică pentru realizarea unei pregătiri de calitate o reprezintă faptul că la Facultatea de Medicină Veterinară din Universitatea Spiru Haret peste 65% din discipline sunt acoperite cu cursuri și manuale, majoritatea lor fiind editate la Editura Fundației României de Mâine. Pentru disciplinele care nu sunt acoperite cu manuale și cursuri s-a apelat la colegii de la facultățile din țară care au editat aceste manuale, ele fiind procurate pentru biblioteca facultății într-un număr de câte cinci exemplare, astfel încât studenții să dispună de materialul bibliografic necesar.

Pentru o mai bună pregătire profesională o dată cu anunțarea programelor analitice studenților li s-a făcut cunoscută tematica pentru examene, atât pentru cel teoretic, cât și pentru cel practic. Tematicile pentru examene au fost amplu mediatizate, dacă se poate spune așa, fiind afișate nu numai la avizierile disciplinelor, ci și discutate cu studenții, cu exemple concrete, în cadrul orelor de curs și de lucrări practice. O măsură care a deschis drumul spre o exigență pregătire a fost aceea că, prin intermediul cadrelor didactice responsabile de an, s-au asigurat o planificare judicioasă și o sincronizare a desfășurării efective a examenelor în interiorul sesiunii cu acțiunile care le-au precedat sau li se asociază – teste de verificare, de exemplu.

Prof. univ. dr. Vasile CREȚU, prodecan al Facultății de Drept

1. Sesiunea de examene reprezintă și pentru personalul didactic și studenții Facultății de Drept un prilej de evaluare a activității depuse timp de un semestru, a cunoștințelor acumulate de studenți în această perioadă și, totodată, un prilej de reflecție pentru personalul didactic asupra eficienței metodelor folosite în procesul de predare și de seminarizare a problemelor ce fac obiectul de studiu al diferitelor materii. De aceea, pregătirea, organizarea și desfășurarea examenelor din această sesiune au constituit și constituie o preocupare centrală atât pentru conducerea facultății, cât și pentru întreg personalul didactic.

2. Firește, pe primul plan s-au situat măsurile vizând programarea examenelor astfel încât să asigure pentru fiecare student un interval de timp rezonabil de pregătire, evitându-se aglomerarea programului de examen al acestora, ca examinarea să se facă, pe cât posibil, cu un număr cât mai mic de studenți, deși majoritatea examenelor se dau sub forma unor lucrări scrise și ca evaluarea cunoștințelor studenților să se facă cu maximum de operativitate, în spiritul exigenței și al obiectivității.

Prof. univ. dr. Septimiu Florian TODEA, decanul Facultății de Educație Fizică și Sport

1. Procesul de evaluare a randamentului didactic, a performanțelor învățării, în cadrul Facultății de Educație Fizică și Sport, reprezintă și în acest an universitar unul dintre obiectivele principale ale procesului de predare/învățare.

De fiecare dată, desfășurarea sesiunii de examene oferă deopotrivă cadrelor didactice și studenților informații necesare privind eficiența, rezultatele obținute în activitatea didactică. Asigurarea condițiilor optime de desfășurare a tuturor disciplinelor din planul de învățământ constituie o preocupare definitorie de bază. Astfel, începerea cursurilor facultății cu 2 săptămâni mai devreme decât la celelalte facultăți ale Universității Spiru Haret a oferit posibilitatea desfășurării în cele mai bune condiții a disciplinelor sportive practice, care se desfășoară în aer liber, cum sunt: atletismul și jocurile sportive (baschet, fotbal, handbal, tenis de câmp, volei). S-au creat cele mai bune premise de realizare a orelor practice, au fost proiectate, din timp, perioadele compacte, distincte, pentru organizarea și desfășurarea stagiilor de practică, de specialitate atât la disciplinele sportive, cât și la cele medicale specifice specializării kinetoterapie, fapt ce a permis și stabilirea perioadelor cursului de schi și, de asemenea, au fost planificate și asigurate perioadele de timp necesare pentru pregătirea și desfășurarea sesiunii de examene.

Încă de la începutul anului universitar, o dată cu începerea cursurilor, studenții Facultății de Educație Fizică și Sport au cunoscut nu numai datele exacte de desfășurare a tuturor examenelor, ci și alte repere extrem de importante vizând conținutul tematic al disciplinelor, accentele ce urmau a fi puse, în general exigențele și așteptările corpului nostru didactic de la această sesiune care a fost deschisă încă de la 6 ianuarie 2003.

2. Fundamentat pe tradiția și experiența învățământului de profil din țara noastră și a unor instituții de specialitate de prestigiu din lume, planul de învățământ al Facultății de

2. În acest an universitar considerăm că am reușit să valorificăm mai bine experiența acumulată. În acest sens, la biblioteca facultății s-a pus la dispoziția studenților un calculator și numeroase cataloage organizate pe discipline, unde studenții pot identifica cu ușurință materialele bibliografice recomandate de cadrele didactice. Aceste indexe sunt făcute pe discipline și pe autori, astfel încât studenții să poată identifica cu ușurință cotele manualelor și cărților ce pot fi împrumutate pentru studiu.

De un real folos s-au dovedit a fi discuțiile cadrelor didactice cu studenții, desfășurate atât la orele de curs, cât și la cele de lucrări practice, în care au fost subliniate cele mai importante aspecte din materialul didactic prezentat. De altfel, la lucrările practice, în fiecare ședință s-a insistat asupra cunoștințelor dobândite în activități practice precedente, studenții efectuând, sub îndrumarea cadrelor didactice, instructive rememorări asupra materialului parcurs, cu exemplificări și explicații.

O noutate absolută în valorificarea experienței acumulate până acum în pregătirea profesională a studenților a constituit-o îmbunătățirea materialului iconografic prezentat de cadrele didactice la cursuri, cu care ocazie au fost evidențiate, cu ajutorul foliilor transparente, al diapozitivelor, al casetelor video, sinteze ale cursurilor și cu exemplificări asupra materialului teoretic predat.

Cadrele didactice au asigurat pe tot parcursul semestrului ore de consultații pentru studenți, cu care ocazii au fost dezbătute pe larg aspecte mai complicate.

3. În acest an universitar am reușit să introducăm elemente calitative noi în instruirea studenților, printr-o activitate ritmică și susținută a pregătirii profesionale.

În acest sens, sub coordonarea decanului, s-a efectuat o planificare judicioasă pe parcursul întregului semestru a examenelor de degrevare, astfel încât fiecare disciplină a avut la dispoziție, cel puțin odată la 6 săptămâni, posibilitatea de a susține o lucrare de degrevare. Acest lucru a permis studenților și, în special, celor din anul I să beneficieze de o pregătire ritmică la fiecare disciplină. Din păcate, nu toți studenții au înțeles acest ajutor oferit de cadrele didactice și mulți nu au răspuns la solicitările disciplinelor sau s-au prezentat nepregătiți corespunzător, fapt care a determinat nepromovarea examenelor de degrevare. Un câștig tot a fost, principalul obiectiv pentru ca studenții să parcurgă materialul didactic înainte de sesiune fiind astfel realizat.

4. Este cunoscut faptul că la facultățile de medicină veterinară pregătirea examenelor trebuie realizată în mod ritmic, pe parcursul semestrelor universitare. Studenții tentați să lase pregătirea profesională numai pe seama sesiunii nu pot face față examenelor dificile și volumului mare de cunoștințe pe care trebuie să le acumuleze.

Mesajul pe care-l adresăm studenților facultății noastre în pragul unui an greu, când pentru prima oară examenul de licență se va susține la facultatea noastră, în prezența cadrelor didactice ale facultății și de la învățământul de stat, este acela de ridicare a ștachetei pregătirii profesionale la un nivel superior anilor precedenți.

Dascălilor facultății noastre le adresăm mesajul de a persista pe aceeași linie ascendentă a exigenței privind pregătirea profesională a studenților, asigurând astfel acestora posibilitatea unei competențe profesionale ridicate, pentru a face față cu ușurință cerințelor unui loc de muncă, precum și continuării pregătirii profesionale prin sistemul de Masterat ce se va organiza în premieră, ca să spun așa, la Universitatea Spiru Haret.

cadru universitar, scoaterii unor noi ediții revăzute și adăugite ale cursurilor publicate anterior, încât, în prezent sunt acoperite cu cursuri publicate aproape toate materiile ce se predau în cadrul facultății.

În același timp, în cadrul seminariilor s-au diversificat formele și metodele folosite pentru aprofundarea cunoștințelor predate, punându-se accent pe metode cum ar fi elaborarea de referate pe probleme esențiale și pe antrenarea studenților în întocmirea unor lucrări științifice, care să fie susținute în cadrul sesiunilor științifice studențești. Pentru studenții de la cursurile cu frecvență redusă, au fost organizate lecții de sinteză la toate materiile, dându-se, totodată, o mare atenție învățământului la distanță, pentru care s-au depus eforturi susținute de organizare și de asistență didactică, în toate formele prevăzute de lege.

4. În preajma sesiunii de examene din iarnă adresez întregului personal didactic și studenților facultății mesajul de a-și intensifica eforturile pentru perfecționarea activității, având în vedere noul statut al facultății după acreditare, condițiile optime de pregătire existente, care nu se regăsesc în multe facultăți de profil din țară, precum și nevoia de consolidare a prestigiului facultății.

cadre didactice – profesori de educație fizică, a specialiștilor în domeniul sportului, kinetoterapie și managementului sportiv și a impus o preocupare permanentă pentru continua dezvoltare a Facultății de Educație Fizică și Sport, pentru promovarea unui învățământ modern, dinamic, cu numeroase elemente calitative noi, menite să asigure o pregătire temeinică atât de esență pedagogică, din punct de vedere al proceselor și metodelor de acțiune, cât și al implicațiilor și efectelor de natură biologică, psihologică, sociologică și organizatorică, care explică structura și conținutul planurilor de învățământ ale facultății și specializărilor ei.

Încă de la începutul anului universitar, pe baza unei planificări precise, au fost stabilite pentru fiecare disciplină, în fiecare săptămână, orarul consultațiilor și lecțiilor de sinteză, a celor practico-metodice și la care numărul studenților participanți a crescut continuu.

4. Năzuințele tuturor celor care formează corpul profesional al Facultății de Educație Fizică și Sport, multe tinere cadre didactice, de excepție, corespunzătoare specializărilor facultății noastre, vizează asigurarea calității și performanței în procesul didactic, fiind o prezență convingătoare și, mai ales, un viitor care să plaseze această instituție de învățământ superior între cele mai valoroase facultăți de specialitate din țara noastră.

În scopul îmbunătățirii activității didactice, în special a celei teoretice și metodice, în curând, facultatea noastră va beneficia de un nou sediu, în perimetrul celui mai mari Săli polivalente din țara noastră și care, alături de condițiile asigurate pentru desfășurarea activităților practice de bază sportivă proprie, vor duce la perfecționarea procesului de predare-învățare.

Mesajul nostru transmis deopotrivă studenților și tinerelor noastre cadre didactice este același și vizează începutul unei treceri de la realizări cantitative la performanțe didactice și științifice calitative, care să asigure o cât mai rapidă integrare în activitatea viitorilor specialiști din domeniul culturii fizice.

Anchetă realizată de Adela DEAC

Prof. univ. dr. Ion TOMA, decanul Facultății de Limbi și Literatură Română

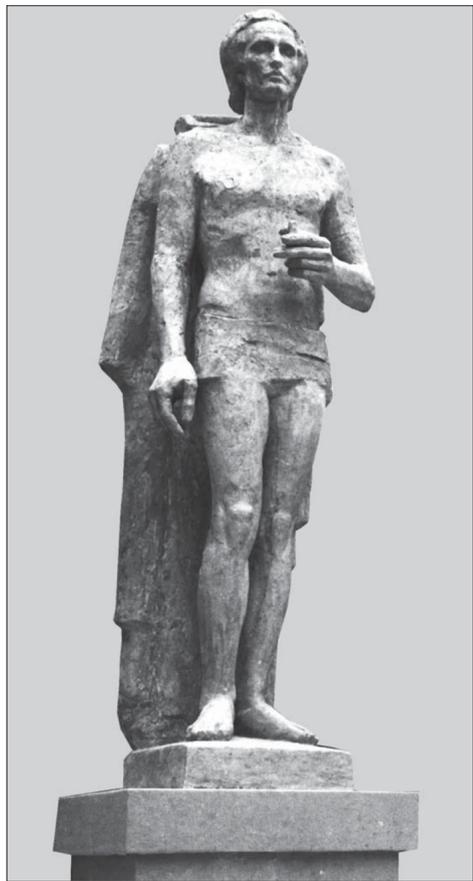
1. În afară de pregătirea permanentă prin cursuri, seminarii, cursuri practice (pentru învățământul de zi), consultații și referate (pentru învățământul la distanță), sinteze și dezbateri (pentru învățământul cu frecvență redusă), s-a pus accentul pe recapitulările din ultimele săptămâni de școală (de la cursuri, seminarii, cursuri practice), în care se face o trecere în revistă a subiectelor și se realizează chiar un fel de simulări ale examenelor (cum vor fi grupate subiectele în seturi, cum trebuie organizate răspunsurile, cum se acordă punctele etc.).

2. Completarea notițelor de la cursuri și a aplicațiilor de la seminar cu recomandări bibliografice s-a făcut acolo unde a fost

nevoie, cu precizarea capitolelor, paginilor, secvențelor necesare și cu comentarea ideilor și exercițiilor respective la seminarii.

3. Deși traseele pregătirii pentru cele trei forme de învățământ (zi, frecvență redusă, învățământ la distanță) sunt distincte, studenții au fost încurajați și îndrumați să beneficieze de modalitățile de pregătire de la alte forme. De exemplu, unii dintre cei de la zi au participat la consultații pentru ID, unii dintre cei de la ID și de la frecvență redusă au participat la unele cursuri și seminarii de la zi, iar cei de la ID și FR au realizat multe dintre activitățile împreună sau complementar. Studenții de la zi sau de la ID le au prevăzute în calendarele de

Descoperindu-l pe ... Eminescu

Casa de la Ipotești, leagănul copilăriei Poetului

Casa de la Mănăstirea Văratec, despre care legenda spune că l-a găzduit pe Eminescu

Publicistul Eminescu despre Omul de Stat Mihail Kogălniceanu

Prof.univ.dr. Nicolae ISAR

Este bine cunoscut faptul că, începând din ianuarie 1878, de la o dată când intențiile autorităților ruse de a relua Sudul Basarabiei deveneau o certitudine, M. Eminescu a început în „*Timpu*”, oficiul partidului conservator, seria articolelor sale incendiare, condamnăm partidul de guvernământ și pe frunții liberali care ar fi tărat țara – în mod conștient sau inconștient – într-un război menit să se încheie cu un rapt teritorial.

Cum M. Kogălniceanu, ca ministru de externe în guvernul liberal, a avut un rol important în desfășurarea evenimentelor, este paradoxal, în raport cu campania antiliberală a poetului, să constatăm că acestuia din urmă – între unele ilustre ale timpului – îi aparțin unele dintre cele mai categorice aprecieri asupra personalității marelui om de stat care a fost M. Kogălniceanu.

Înainte de a trimite la aceste aprecieri și a sublinia motivația lor, este cazul să amintim aici că asocierea Kogălniceanu-Eminescu, în mod inspirat, a fost relevată de N. Iorga într-un articol din 1922, când scria: „Din scrierile noastre modern și din toată cugetarea unită cu arta modernă a poporului nostru se desface mai ales două personalități: Kogălniceanu și Eminescu, mințile cele mai complete pe care le-a produs nația noastră, oameni cari, în orice domeniu s-au înfățișat, au adus această întregime a minții și puterea simțirii, această încheiere în sistem de înțelegere a lucrurilor care formează nota lor deosebitoare” (N. Iorga, *Eminescu*, ediție N. Liu, Editura „Junimea”, Iași, 1981, p. 309, „Fragmentarium”, 1922).

Și mai înainte de această dată, în 1905, marele istoric, referindu-se la tânărul Eminescu, pe când acesta era redactor la „*Curierul de Iași*”, în ajunul Războiului de Independență, aprecia că maturitatea intelectuală a poetului era comparabilă cu Kogălniceanu (*Ibidem*, p. 94).

Înainte de toate, trebuie subliniat că Eminescu a apreciat și a admirat în persoana lui Kogălniceanu, pe istoricul, pe scriitorul și omul de cultură, reprezentant al unei ilustre generații, alături de V. Alecsandri, Costache Negri, Costache Negruzzi ș.a. Între altele, cum observa același N. Iorga, formația de istoric a poetului datorează mult lecturilor din cronicile publicate de Kogălniceanu, după cum o punte de legătură între cei doi a constituit-o influența culturii germane asupra lor, o influență cu importante implicații asupra opțiunilor intelectuale și morale ale celor doi, primul, Kogălniceanu, avându-și ca punct de plecare al formației intelectuale, cu deosebire, studiile de tinerete efectuate

la Berlin, al doilea studiile la Viena, și unul și celălalt, însă adăpându-se neconștient la izvorul nesecat al dragostei de neam, al naționalismului luminat.

Eminescu remarcă meritele generației lui Kogălniceanu în plan cultural și literar, dar și în plan politic, subliniind, într-un număr apreciabil de articole, rolul important al lui Kogălniceanu la 1848, la 1857 și 1859, în timpul domniei lui Al. Ioan Cuza.

Nu este locul să ne oprim aici asupra imaginii domniei lui Cuza în viziunea lui Eminescu. Să menționăm numai că poetul se exprimă în mod nuanțat despre Domnul Unirii și al reformelor modernizatoare, ca și despre colaboratorul său, M. Kogălniceanu, subliniind calitățile acestora de veritabili oameni de stat. Nuanțat se exprimă el și despre lovitură de stat din 1864, înfăptuită, cum se scrie într-un loc, „pentru a împroprietări țării române”.

Referindu-se la „pripela”, cu care au fost înfăptuite reformele de către domnitor, cu ajutorul lui Kogălniceanu, desigur, poetul va aplica aici, în stil maiorescian, teoria formelor fără fond; dar, nu este greu de observat că viziunea poetului asupra domniei lui Cuza se deosebește în multe privințe de viziunea critică excesivă a celor mai mulți frunții conservatori, o asemenea viziune – între altele – dând expresie spiritului critic independent al genialului poet și gânditor politic român.

Revenind adesea asupra rolului generației lui Kogălniceanu în edificarea statului român modern, poetului i se pare că această generație se află cu mult deasupra celei următoare, a tinerilor din zilele sale: „Cât de puțini tineri se disting – scrie el – și chiar astăzi un Kogălniceanu sau Epureanu se deosebesc aproape de tot tineretul nou cât cerul de pământ, în vorbă, în spirit, în toată atitudinea” (M. Eminescu, *Opere*, vol. X, Editura Academiei, 1989, p. 79).

O a doua ipostază a lui M. Kogălniceanu – aceea de om de stat, om politic și diplomat – este surprinsă de Eminescu cu deosebire prin raportare la evenimentele din anii 1876-1883.

Trebuie subliniat că redactorul de la „*Curierul de Iași*” și „*Timpu*” a urmărit cu viu interes evenimentele de la sud de Dunăre: războaiele antiotomane din Bosnia și Herțegovina, războiul Serbiei și Muntenegrului, războala bulgarilor, precum și poziția autorităților române față de lupta de eliberare națională a popoarelor creștine sud-dunărene.

La 27 august 1876, în „*Curierul de Iași*”, referindu-se la „actul întâi al tragediei de peste Dunăre”, el saluta

atitudinea adoptată de ministrul de externe, Kogălniceanu, publicând, cu oarecare întârziere, memoriul acestuia, prin care se solicita, în primul rând, recunoașterea de către Poartă a „individualității Statului român”.

Între timp, Kogălniceanu demisionase, încă de la sfârșitul lunii iulie, o dată cu guvernul Manolache Costache, în noul guvern condus de I.C. Brătianu, la Externe, venind Nicolae Ionescu, „împăciuitorul” sau „incapabilul”, cum invariabil îl numește Eminescu.

M. Kogălniceanu revine la conducerea ministerului la 3 aprilie 1877, a doua zi urmând să semneze, împreună cu reprezentantul Rusiei la București, baronul Stuart, cunoscuta Convenție politică româno-rusă, pentru elaborarea căreia acționase anterior primul ministru I.C. Brătianu, cu asentimentul domnitorului Carol I.

Revenirea lui Kogălniceanu la minister este relatată de Eminescu cu apreciere că tactul și vederile drepte ale acestuia nu sunt contestate de nimeni. În acest spirit, el comentează favorabil dispozițiile lui Kogălniceanu trimise agenților diplomați din străinătate vizând semnificativ Convenției. România, scrie poetul cu acest prilej, „face nu politica de simpatii, ci numai de rațiune [...] Nimeni nu va putea pretinde ca România să se jertfească pentru Europa când aceasta ar binevoi a sta cu mâinile în sân și nimeni nu i-o va putea ține de rău dacă, lăsată în voia propriei sale soiri, va alege cândva calea ce i se va părea conformă cu interesele ei” (*Opere*, IX, ed. cit., p. 375).

Ulterior, într-un alt articol, din 13 mai 1877, el salută votul Camerei și Senatului relativ la „neatnărnarea deplină a României”, considerând că semnificația sa rezultă de la sine, neavând nevoie de nici un comentariu.

La 27 mai 1877, la o dată când nu bănuia – sau bănuia vag – ce soartă se pregătea Sudului Basarabiei la sfârșitul războiului, poetul relata călduros venirea la Iași a țarului Alexandru II, „amic țării și preînălțatului nostru Domn”, cum se exprimă el, subliniind că românii l-au primit „în mod strălucit și entuziast”. (*Ibidem*, p. 382). Însă, peste mai multe luni, adeviziunea lui la Războiul de Independență este pusă la grea încercare o dată cu dezvoltarea publică a intențiilor anexioniste ale Rusiei. La 25 ianuarie 1878, în „*Timpu*”, poetul se face ecoul protestului public, în acest sens, scriind: „În sfârșit, vedem limpede. G-lui Ignatiev a propus guvernului nostru retrocedarea Basarabiei ... România este singurul stat care azi e în primejdie de a fi dezmembrat de chiar aliatul ei, după ce a încheiat cu el o convenție prin care i se garantează integritatea teritoriului. România vede zburând ca

trădare în chestiunea anexării Basarabiei, Kogălniceanu este gratificat de poet cu aprecieri dintre cele mai măgulitoare. Cum scrie, de pildă, la 30 noiembrie 1879, acesta este „singurul om cu o inteligență extraordinară din cabinetul trecut”, în timp ce, în același articol, C.A. Rosetti este numit „bătrânul cap al demagogiei române” (*Ibidem*, p. 152).

Trebuie spus că, totuși, nu lipsesc și unele critici la adresa lui Kogălniceanu, vizând interese materiale sau inconștențe în ordinea luptei politice, însă rămâne constantă opțiunea pentru aprecierea personalității sale, a capacității intelectuale și spiritului său patriotic. El este, cum se exprimă poetul, orice i s-ar reproșa, „ilustrul om politic”, el rămâne, orice s-ar zice, „singurul om politic c-o inteligență superioară, în cabinetul de nulițăți al d-lui Brătianu”. (*Ibidem*, p. 177).

Despre cunoscutul frunț liberal, pe linia atacurilor anti-liberale ale oficiului partidului conservator, Eminescu ajunge să scrie – nu o dată – cum citim în „*Timpu*” din 11 decembrie 1879, că „d-l Brătianu nu-i nimic alt decât un agent rusesc cu mască de patriot român” (*Ibidem*, p. 367).

Trebuie să subliniem aici că asemenea învinuiri, pe cât de grave, pe atât de nedrepte, la adresa frunților liberali – în intervalul imediat următor Războiului de Independență – s-au conjugat, într-un plan mai larg, cu revigorarea unei acuzații mai vechi la adresa frunților liberali radicali. Este vorba de „celebra” calomnie, lansată cu decenii în urmă de I. Heliade Rădulescu în „*Memoriile*” sale, conform căreia Brătianu și C.A. Rosetti în revoluția de la 1848 ar fi fost agenți ai Rusiei, prin radicalismul lor, ei, intenționat, voind să ofere pretext de intervenție trupelor ruse pentru a reprimă revoluția.

În starea de spirit a momentului, incitată de amintitul rapt teritorial, evident, această teorie servea de minune polemică lui Eminescu, care, la 2 august 1880, în „*Timpu*”, scria: „Până astăzi stă bănuială că dl. C.A. Rosetti n-a fost la 1848 decât un agent rusesc care s-a amestecat în revoluția pentru a o trăda. Aceasta a crezut-o Bălcescu, a crezut-o Eliad, o cred încă mulți contemporani” (*Opere*, XI, p. 279).

Să amintim, în treacă, că teoria lui Heliade cu asemenea acuzații nedrepte – cu răsfărângerii în anii 1878-1880 – a avut, în starea de spirit de la această dată, o anumită circulație, din moment ce o găsim preluată, într-un fel, de pildă, și de A.D. Xenopol, în lucrarea sa, *Războaiele dintre Ruși și Turci și învăruirea lor asupra Țărilor Române*, apărută în 1880, în condițiile stării de spirit public la care ne referim aici.

Cum am arătat, Eminescu se străduiește să-l scoată, într-un fel, pe Kogălniceanu din aria acuzațiilor sale. Într-un articol cu data de 12 iunie 1880, reconstituind evenimentul revenirii lui Kogălniceanu la conducerea Ministerului de Externe, cu trei ani în urmă, el scrie că acesta, reintrat în guvern la 3 aprilie 1877, este pus, a doua zi, de I.C. Brătianu, să semneze textul Convenției româno-ruse, dar el – Kogălniceanu – avea să constate că textul care i s-a prezentat nu conținea nici o prevedere privind integritatea teritorială a României și că, numai la insistențele sale, s-a înscris în el formula garanției integrității teritoriale a României (*Ibidem*, p. 210). Eminescu își argumentează – sau vrea să-și argumenteze – această constatare pe baza afirmației care ar fi fost făcută, în acest sens, de însuși Kogălniceanu în discursul la Camera din 30 septembrie 1878; or, putem constata că poetul greșit indică acest discurs al lui Kogălniceanu, pentru că afirmația la care el se referă fusese făcută de frunțul politic într-un alt discurs al său, anterior, din 13 februarie 1878, și această afirmație avea un alt sens decât cel menționat de Eminescu; spune oratorul, la această dată din urmă, că în textul Convenției româno-ruse care i s-a prezentat spre semnare, în art. II, „în adevăr se stipula că ni se garantează integritatea teritoriului; dară redacțiunea [...] mi s-a părut incorectă, dubioasă. Atunci am zis agentului Rusiei: eu subscriu; și plenipotențiarul rusesc a stat cu proiectul nesubscris trei zile, până când a primit ordin să primească redacțiunea

mea” (Discursul lui M. Kogălniceanu din 13 februarie 1878, la Senat, în *Opere*, IV/IV, ediție G. Penelea, p. 557).

În schimb, era corectă, într-un sens, afirmația lui Eminescu făcută în alt articol, anterior, anume că, în discursul menționat din 30 septembrie 1878, Kogălniceanu relatase despre întâlnirea sa cu cancelarul rus Gorceacoff, la Ploiești, în iunie 1877 – două luni după semnarea Convenției și înainte de decizia participării armatei române la luptă –, când demnitarul rus îi destăinuise intenția guvernului său de a relua Sudul Basarabiei, în conformitate cu înțelegerea de la Reichstadt, dintre împăratul austro-ungar și țarul rus, informație care-i căzuse lui Kogălniceanu ca o „bombă”; or, destăinuirea lui Kogălniceanu oferă poetului prilejul de a acuza guvernul liberal, pe I.C. Brătianu, în primul rând, că, având o asemenea cunoștință, a mers mai departe, hotărând intrarea în război, alături de un aliat neleial, consimțind aprioric la anexiunea care avea să-i urmeze. Atât numai că M. Kogălniceanu în discursul la care se referă poetul demonstrează, în mod convingător, faptul că, în ciuda riscului de care, și el, și primul ministru aveau cunoștință – și pe care sperau, eventual, să-l poată depăși în viitor, în anumite împrejurări –, în contextul dat, opțiunea adoptată era singura alternativă viabilă pentru România.

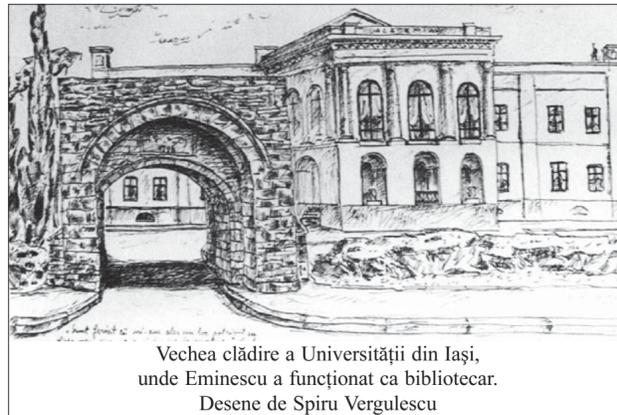
În sfârșit, o altă serie de considerații a lui Eminescu privind personalitatea lui Mihail Kogălniceanu este legată de o importantă problemă politică, posteroară Războiului de Independență, și în care a fost implicat ilustrul om politic, anume, cunoscuta problemă a Dunării, care a dus în anii 1881-1883 la tensiunea raporturilor României cu Austro-Ungaria și, implicit, cu alte mari puteri europene.

Kogălniceanu s-a implicat în mod inevitabil în această complicată problemă în ipostaza de diplomat, din aprilie 1880, el fiind numit de guvern ministru plenipotențiar la Paris. De data aceasta, aprecierile elogioase ale poetului la adresa lui Kogălniceanu lasă la o parte orice rețineri. Cu prilejul publicării broșurii lui Kogălniceanu, *Cestiunea Dunării*, la 2 februarie 1882, poetul nota: „Oricât împuțări ar avea cineva de făcut omului de stat de la 2 mai, un lucru nu ni-l poate contesta nimenea: claritatea de vederi, judecata cuprinzătoare, sigura și fără șovăire; o mare inteligență, unită cu talentul de a se manifesta, cu toată voioșia în scris și prin viu grai” (M. Eminescu, *Opere*, XIII, p. 44).

Poetul relevă hotărârea cu care Kogălniceanu respinge presiunile Austro-Ungariei vizând asigurarea supremației și controlul său asupra navigației pe Dunăre; el cere guvernului român să reziste presiunilor și să nu accepte compromisul, denunțând în acest sens ezităările ministrului de externe român, V. Boerescu, cu care ajunge în conflict pe această temă. Într-unul din manuscrisele sale cu data de 11 februarie 1883, în aceeași chestiune, poetul va nota: „Kogălniceanu, bolnav și bătrân, reîntinerește în culmea vieții sale pentru a apăra Dunărea, mișcătoarea pavăză de argint a neatrării noastre vechi, a căreia pierdere totdeauna robie au însemnat” (*Ibidem*, p. 255).

Încheind, este necesar să facem o precizare: fără îndoială, opiniile lui M. Eminescu asupra liberalilor radicali, la care ne-am referit mai sus, în paralel cu trimerile la M. Kogălniceanu, fie și pornind de la un miez de adevăr, subzistând în logica gânditorului de geniu care a fost Eminescu, sunt subiective și de cele mai multe ori nedrepte, mai ales când este vorba de aprecierea unor atitudini și fapte politice vizând aspirațiile de independență, dar ele – aceste opinii – se înscriu în sfera unor convingeri profunde care sunt ale poetului însuși, iar nu ale unui gazetar în slujba unui partid politic, și, pentru a scurta acest comentariu, ar fi de citat aici, din nou, N. Iorga, cu o apreciere care este astăzi acceptată de majoritatea exegeților opereii marelui poet și gânditor politic. A-l vedea pe Eminescu ca un simplu simbrăș în slujba partidului conservator, arată ilustrul istoric, „e o mare injurie, fiindcă omul a crezut fiecare rând pe care l-a scris și n-a avut în viață decât norocul pe care l-a avut pentru că s-a îndărătnicit să nu scrie decât ce corespundea cu conștiința lui cea mai lămurită, cea mai incapabilă de a fi schimbată” (N. Iorga, *Eminescu*, ed. cit., p. 311).

Prin prisma vederilor omului de geniu care a fost Eminescu, incapabil de a se exprima altfel decât pe sine însuși, aprecierile sale la adresa lui M. Kogălniceanu capătă, credem, o anumită semnificație. Altfel spus, observând cum marile spirite ale neamului nostru se văd unele pe altele, putem noi înșine – muritorii de rând – să ne testăm și să ne înțelegem mai bine propriile convingeri pe care ni le formăm despre asemenea ilustre personalități, să înțelegem poate câte ceva din modelul pe care ele ni le oferă, într-o privință sau alta.

Vechea clădire a Universității din Iași, unde Eminescu a funcționat ca bibliotecar.
Desene de Spiru Vergulescu

La Televiziunea *România de Mâine*

O emisiune a Clubului Internațional cu ambasadori ai unor state din patru continente

Cultura - liant al solidarității popoarelor

Domnule ambasador, să începem discuția întrebându-vă cum este sărbătorit Crăciunul în Elveția?

FRANÇOIS CHAPPUIS, ambasadorul Elveției: Vă mulțumesc pentru invitație! Crăciunul este o sărbătoare importantă în Elveția. Ne bucurăm de zăpadă și de brazii împodobii. În ajunul Crăciunului se obișnuiește ca luminițele din brad să se aprindă. Este o sărbătoare în familie, ocazie cu care rudele se întâlnesc. Sărbătoarea de sfârșit de an este mai festivă și se produce într-un cadru mai larg. Dar Crăciunul este ocazia de a te regăsi cu cei dragi. Copiii care sunt plecați în străinătate își revăd familia, trăiesc un moment de bucurie, dragoste și regășire.

Ioana Nitobe: Cum este sărbătorit Crăciunul în Slovacia?

JAN SOTH, ambasadorul Slovaciei: Se sărbătorește aproximativ la fel, deoarece este sărbătoarea familiei armonioase, pentru noi este cea mai importantă sărbătoare a anului.

Ioana Nitobe: Pentru cei de religie creștină, este adevărat! Atmosfera creată dă importanță acestei sărbători. Cum este văzut acest moment în țări care nu sunt de religie creștină, și unde Crăciunul este doar un simbol, nu religios, ci o sărbătoare a iernii sau ceva asemănător. Deci cum este în Algeria?

MOHAMED LAICHOUBI, ambasadorul Algeriei: Mai întâi, aș dori să vă mulțumesc pentru invitație și să salut pe telespectatorii dumneavoastră care urmăresc o emisiune minunată, deoarece, așa cum ați spus, apropiere oamenii și reunește un patrimoniu cultural universal, reprezentat prin discuțiile purtate. Îi salut și pe colegii mei prezenți alături. În acest an și în cel trecut, sărbătorile religioase au fost în aceeași perioadă. Țara noastră este predominant musulmană, dar, anul trecut, sărbătoarea Revelionului și cea a Crăciunului au corespons cu perioada sărbătorilor musulmane.

Anul acesta va fi aproximativ la fel, deoarece le vom sărbători în același timp, la noi este sfârșitul Ramadan-ului și al postului. Există două semnificații ale acestei sărbători: iertarea păcatelor – când oamenii se întâlnesc, uită de micile conflicte și își rezolvă toate problemele – și momentul convivial.

Și noi sărbătorim Revelionul, dar, așa cum ați spus, algerienii creștini, care sunt puțini la număr, sărbătoresc ca orice creștin, iar ceilalți sărbătoresc fără a se raporta la semnificația religioasă. Totuși, momentul simbolizează toleranța. Suntem țara de proveniență a unuia dintre cei mai mari filosofi creștini, Sfântul Augustin.

Așadar, sărbătorim ca toată lumea și profităm puțin, sărbătorind toate evenimentele, inclusiv pe cele tradiționale.

Ioana Nitobe: Domnule ambasador, cum se spune „Crăciun” în limba spaniolă?

JOSÉ AUGUSTO TENORIO, ambasadorul statului Peru: Se spune „Navidad” sau „Las Pascuas de Navidad”.

Ioana Nitobe: Cum sărbătorii Crăciunul în Peru?

JOSÉ AUGUSTO TENORIO, ambasadorul statului Peru: Îl sărbătorim la fel ca toate celelalte popoare creștine. Crăciunul este o sărbătoare de familie și este un prilej ca toți membrii familiei să se reunească. Chiar și cei care sunt departe de familie obișnuiesc să vină acasă. Dar curios este faptul că, deși în emisfera sudică acum este vară, sărbătorim Crăciunul în maniera europeană, cu ornamente de iarnă, cu brazi și zăpadă. Crăciunul este și un prilej de a-ți exprima recunoștința și dragostea față de cei din jur, prin intermediul cadourilor care, întotdeauna, sunt alese cu multă grijă. Copiii așteaptă cu nerăbdare cadourile. Crăciunul este pe 25 Decembrie. Ajunul Crăciunului este în noaptea de 24 decembrie, iar la miezul nopții are loc cina festivă. Copiii încearcă să adoarnă cu gândul la cadourile din ziua următoare.

Ioana Nitobe: Domnule ambasador, cum sărbătorii Crăciunul în Brazilia?

JERONIMO MOSCARDO, ambasadorul Braziliei: Și în Brazilia avem sărbătoarea Crăciunului foarte asemănătoare cu cea din Europa, deoarece avem mereu zăpadă în această perioadă, fabricată artificial. Influența europeană este foarte puternică, încercăm să substituim atât zăpada, prin bumbac, cât și preparatele culinare specifice acestui moment. Este interesantă dimensiunea influenței europene asupra Crăciunului brazilian. Sărbătorim atât Crăciunul, cât și sfârșitul de an, care este celebrat ca un dialog între păgânism și creștinătate. Brazilia este o țară în care se întâlnesc influențe din Europa, Africa și din multe alte țări, iar sfârșitul anului este influențat puternic de obiceiurile africane. Avem elemente chiar și din mitologia greacă, prin sărbătoarea zeiței dragostei - pe 1 Ianuarie - inspirată din sincrétismul religios, fiind și o zeită africană, Venis Emaja, corespondentă a zeiței Venus, dar și braziliană în același timp. Petrecerea sărbătorilor atât în comunitate, cât și în familie, este un obicei creștin, dar și brazilian.

Ioana Nitobe: Domnule ambasador, cum sărbătorii Crăciunul în Columbia?

ENRIQUE JIMENEZ, ambasadorul Columbiei: În privința sărbătorii Crăciunului, noi, columbieni, păstrăm, în mare măsură, tradițiile spanole. Crăciunul este și sărbătoarea copiilor. Ei cântă colindele pe care le-au pregătit cu mult timp înainte. Ele sunt însoțite de instrumente specifice, precum „maracas”, și alte instrumente tipice zonei din care provin.

Pe lângă tradițiile spanole, au fost preluate și elemente ale tradițiilor europene și nord-americane și, așa cum menționa și domnul ambasador al statului Peru, deja obișnuim să împodobim bradul de Crăciun – tradiție recentă. Înainte, pruncul Isus era cel care aducea cadouri. Obișnuim să punem zăpadă artificială, influență europeană și nord-americană, pe care am preluat-o, deși în emisfera sudică este vară.

Crăciunul este o sărbătoare de familie. Se sărbătorește cu o cină la miezul nopții de 24 decembrie. În ziua următoare nu se face nimic. Pe 31 decembrie mai are loc o sărbătoare oarecum păgână, dar plină de veselie, care marchează sosirea Anului Nou.

Ioana Nitobe: Dar dumneavoastră, domnule ambasador al Indoneziei? Desigur, nu aveți Crăciun, dar poate există ca sărbătoare importată.

TOTO SOERGIHARTO, ambasadorul Indoneziei: În Indonezia, deși sunt 220 milioane de musulmani, Crăciunul este sărbătorit în familie ca și în alte țări. Am locuit în apropierea unei biserici și am văzut că, în ajun de Crăciun, oamenii vin, îmbrăcați frumos, pe jos sau cu mașina, să asiste la slujbă. Dimineața, după ce au fost la biserică, merg în vizită la prietenii și rude. Și în Indonezia, deși comunitatea creștină nu este așa de numeroasă precum cea musulmană, Crăciunul este sărbătorit în fiecare an.

Ioana Nitobe: Domnule ambasador al Elveției, spuneți-mi, vă rog, având în vedere că se împlinște un an de la realizarea primei noastre emisiuni, credeți că prin intermediul acestui program am reușit să ne facem mai bine cunoscută țara și să realizăm un schimb cultural între România și Elveția și între Elveția și celelalte țări pe care le-am prezentat? Ce părere aveți?

FRANÇOIS CHAPPUIS, ambasadorul Elveției: Sunt convins că faceți un lucru minunat și vă felicitez pentru această inițiativă. Sunt în România de 1 an și jumătate și am constatat că este o țară extrem de primitoare, cu oameni simpatici și inteligenți, care nu refuză multiculturalismul. Așadar, emisiunea este binevenită pentru cunoașterea țării, dar și a altor țări. Pentru noi menține contactul cu țara de origine și cu prietenii de acolo. Inițiativa dumneavoastră este laudabilă și, cum ar spune englezul, „Nu schimbă niciodată o echipă învingătoare!”.

Continuați tot așa, pentru că este spre binele tuturor!

Ioana Nitobe: Vă mulțumesc foarte mult! Așadar, sunteți în România de 1 an și jumătate. Ce părere aveți despre București, din punct de vedere cultural, gastronomic, turistic?

FRANÇOIS CHAPPUIS, ambasadorul Elveției: Bucureștiul avea denumirea de „Micul Paris”. Eu prefer să văd Bucureștiul în diversitatea sa, cu multe locuri minunate, agreabile, însă și cu altele care te întristează puțin. Dar ceea ce îmi place atât mie, cât și colegilor mei, este spiritul verde al parcurilor, bisericile și pietele largi, arborii și, bineînțeles, restaurantele. De când mă aflu aici, eu insumi fiind pasionat de gastronomie, am remarcat oferta variată, serviciile excelente și ambianța plăcută. Așadar, Bucureștiul este un oraș elitist și este nevoie doar de un efort, care, dacă este făcut, vom fi toți recompensați. Trebuie să fim curioși, să mergem înainte, să dăm pentru a ni se da.

Laț a ce am simțit de-a lungul șederii mele aici!

Ioana Nitobe: Ce considerați că ar trebui să facem noi, românii, pentru a îmbunătăți imaginea României în exterior? Spre exemplu, în Elveția.

FRANÇOIS CHAPPUIS, ambasadorul Elveției: România a făcut eforturi pentru a elimina clișeele negative. În primul rând, românii și le-au asumat, deoarece orice țară are puncte slabe și puncte forte. Înainte de a ajunge în România, mi s-a spus despre starea drumurilor, despre anumite categorii de minorități defavorizate, despre problema căinilor comunitari, probleme care, astăzi, sunt aproape rezolvate. Chiar eu am un câine cu care mă plimb dimineața, în parcul Herăstrău, și nu sunt deranjat nici de alți câini și nici de cerșetori. Așadar, România a început să-și

Ioana Nitobe: Stimați telespectatori, emisiunea Clubul Internațional sărbătorește, în chiar această zi de Crăciun, un an de la apariție, un an într-o televiziune hotărâtă să nu devină comercială, și care s-a străduit să illustreze, cu cele mai bune intenții, solidaritatea și respectul între culturi și țări diferite. Oricum, tradiția noastră continuă. Am astăzi deosebita bucurie și onoare de a prezenta pe:

domnul TOTO SOERGIHARTO - ambasadorul Indoneziei
domnul ENRIQUE JIMENEZ - ambasadorul Columbiei
domnul JERONIMO MOSCARDO - ambasadorul Braziliei
domnul JOSÉ AUGUSTO TENORIO - ambasadorul statului Peru
domnul MOHAMED LAICHOUBI - ambasadorul Algeriei
domnul JAN SOTH - ambasadorul Slovaciei
domnul FRANÇOIS CHAPPUIS - ambasadorul Elveției

Vă mulțumesc tuturor pentru că ați acceptat invitația noastră de a participa la această emisiune aniversară.

îmbunătățească imaginea, mai ales datorită disponibilității în a organiza summit-uri și adunări anuale ale organismelor internaționale. Eu am primit a 18-a delegație pentru un astfel de eveniment, iar compatrioții mei sunt impresionați de disponibilitatea României în a găzdui reuniuni internaționale importante, manieră excelentă de a arăta imaginea sa în tranziție care se îmbunătățește mereu.

Ioana Nitobe: Vă mulțumesc! Domnule ambasador al Slovaciei, am aceleași întrebări și pentru dumneavoastră. Ce părere aveți despre această emisiune? Considerați că ajută la realizarea unui schimb cultural și la apropierea țărilor noastre?

JAN SOTH, ambasadorul Slovaciei: Consider că orice emisiune care apropie națiunile, culturile este utilă și numai prin astfel de emisiuni relațiile dintre țări pot fi îmbunătățite. Dacă vorbim despre imagine, suntem tentați a ne autoflagela. Cred că fiecare națiune are istoria proprie, care explică mult situația actuală și, dacă ne vom înțelege istoria, vom avea răspuns la problemele noastre. Ceea ce aș dori să subliniez este faptul că metoda cea mai bună de comunicare este adevărul, lucru valabil și pentru țara mea, Slovacia. Suntem tentați să îmbunătățim imaginea, dar pentru aceasta trebuie să ne străduim în țară și rezultatele obținute vor îmbunătăți automat imaginea. Trebuie să recunoaștem că țările noastre, Slovacia și România, sunt puțin bolnave după regimul totalitar, dar trebuie spus că maladia este vindecabilă.

Ioana Nitobe: Revin la dumneavoastră, domnule ambasador al Elveției, și mă scuz față de invitații mei, dar pentru că, în curând, va trebui să plecați, vă rog să-mi spuneți dacă aveți câteva sfaturi sau un mesaj de Crăciun pentru toți românii care ne privesc acum?

FRANÇOIS CHAPPUIS, ambasadorul Elveției: Elveția este un exemplu pentru că este o țară fără resurse naturale, exceptând apa ghețarilor, așa că, de-a lungul istoriei, am fost nevoiți să valorificăm produsele simple. Acest lucru a cerut multă muncă, solidaritate și sacrificii.

Mesajul meu către numeroșii prieteni români este că aveți mai multe avantaje decât Elveția, aveți acum șansa de a fi stăpâniii propriilor destine și, cu multă muncă, sacrificiile părinților și buniciiilor voștri nu vor fi fost deșarte, iar viitorul va fi mult mai strălucitor.

În această zi de Crăciun este un mesaj de speranță și curaj.

Ioana Nitobe: Vă mulțumesc și vă rog să-mi permiteți să vă ofer un mic cadou. Sper că vă vom avea cât de curând invitat la noi în emisiune și că vom continua colaborarea dintre Elveția și România.

FRANÇOIS CHAPPUIS, ambasadorul Elveției: Este atât de dragută și agreabilă!

Ioana Nitobe: Vă mulțumesc mult!

Mă scuzăți că v-am neglijat. Domnule ambasador al Algeriei, ce credeți despre această emisiune? Considerați că ne-a ajutat să ne cunoaștem mai bine, să declanșăm un schimb cultural între România și Algeria, dar și între celelalte țări?

MOHAMED LAICHOUBI, ambasadorul Algeriei: Este o emisiune foarte importantă datorită scopului propus. Vă voi cita un proverb algerian: „cel care nu încearcă să te cunoască te pierde” și această sintagmă se referă la conceptul de posesie. Cred că respectul primordial pe care îl datorăm aproapelui este de a-l cunoaște. Deseori se întâmplă să-ți formezi o părere greșită despre cineva. Spre exemplu, ați întrebat ce trebuie făcut pentru a îmbunătăți imaginea României și a altor țări aflate în tranziție: Slovacia, Columbia, Algeria, Peru.

Această dezbatere trebuie să se desfășoare într-o manieră utilă și pozitivă, adică, o țară ca România, care i-a avut pe Caragiale, Eminescu, Eugen Ionescu, Brâncuși, deci o cultură impresionantă, trebuie să fie mândră. A existat o perioadă în care cultura se baza pe realitate, pe contactul direct cu viața. Apoi au avut loc evenimente politice majore, s-au schimbat sisteme economice, dar această imagine nu este legată de marile neajunsuri, ci de un schimb de comunicare universal. Așadar, acum trebuie să fiți o forță în domeniul audiovizualului. Trebuie să existe o televiziune care să acopere o mare parte din Europa și alte continente. Aveți televiziuni puternice care acoperă, prin satelit, un spațiu larg. Așadar, modalitatea de comunicare s-a schimbat. Moștenirea culturală strălucită a României există și revenim acum la proverb. Cred că trebuie făcut un efort în două direcții: fiecare țară trebuie să contribuie local, dar și la nivel mondial trebuie făcut un efort. Deci noi trebuie, și acesta este motivul pentru care îmi place această emisiune, să împărtășim aceleași concepte, să aderăm la ideea unică a planetei.

Aceasta este lumea pe care dorim să o construim împreună, deoarece este ridicol să crezi că-ți poți construi singur lumea. Nu vorbesc doar ca diplomat, dar și ca cercetător și cadru universitar și spun că este ridicol să crezi că poți crea singur o lume. Lumea este un tot, este unitatea pe care mai întâi a creat-o Dumnezeu și este imposibil să oprești contactul dintre oameni. Așadar, ceea ce realizați este minunat, deoarece dinamizați tot ce este pozitiv.

Cum ar putea construi toate aceste țări o prosperitate comună? Algeria acceptă un parteneriat cu Europa și iață că aceste țări, care au trăit momente de violență de-a lungul istoriei, aderă la ideea de pace. Acum aveți un oraș minunat.

Ioana Nitobe: Mă scuzăți că vă întrerup, dar vom continua discuția despre București.

D-le ambasador, ce părere aveți despre emisiunea noastră? Joacă ea un rol important în stabilirea de relații între țara dv., Peru, și România?

JOSÉ AUGUSTO TENORIO, ambasadorul statului Peru: Trebuie să mărturisesc că este un important mijloc de stabilire a unor legături culturale și, în acest scop, aș dori să fac o recunoaștere publică a nivelului cultural al României, al populației sale. România este o țară cu grad înalt de cultură. Cultura a însemnat o poartă de ieșire din îndelungata perioadă comunistă și este pe deplin adevărat faptul că ați știut să profitați de libertatea de a citi și de a vă instrui.

România este o țară cu o bogată cultură. Pentru o bună bucată de timp, dezvoltarea culturală a acestei țări a fost deosebit de importantă. În perioada comunistă, atenția s-a îndreptat spre cărți și alte instrumente de cultură.

Așa cum sublinia și ambasadorul Algeriei, România a dat culturii figuri importante, și aș aminti aici pe Nicolae Iorga, a cărui casă am vizitat-o de curând, la Vălenii de Munte, pe Mircea Eliade și întreaga pleiadă de figuri ale culturii în general, ale picturii, sculpturii... România este o țară care și-a dezvoltat cultura într-un mod de-a dreptul impresionant. Cu această ocazie aș dori să menționez frumusețea inegalabilă a acestei țări.

Ambasadorul Elveției vorbea despre frumusețile țării sale. Nu cunosc foarte bine limba franceză și nu știu dacă a făcut o paralelă între cele două țări, dar cei care cunosc Elveția spun că România poate fi comparată cu Elveția de dinaintea marilor progrese. România este o țară care oferă posibilități în domeniul turismului. Este de o rară frumusețe, încât îți taie răsuflarea. Eu cred că turismul ar trebui să se dezvolte mai mult. Am remarcat îmbunătățirea serviciilor hoteliere, a infrastructurii care facilitează atragerea de turiști. Revenind la tema culturii, cred că acum, când România are o economie de piață și se bucură de un guvern democratic începând din anul 1989, tineretul, care este aplecăt spre ceea ce consideră a fi valorile Occidentului, printre care se numără și muzica stridentă, modernă, precum și alte manifestări ale culturii, n-ar trebui să uite de cărți, dimpotrivă, ar trebui să continue să dezvolte această capacitate culturală caracteristică, nu doar pentru a îmbogăți cultura personală, ci și pentru un alt aspect atât de important în cunoașterea altor popoare: cel al limbilor străine. Și ați demonstrat întotdeauna că aveți o înclinație uimitoare spre acest domeniu și o mare deschidere spre cultură. Și, în incheiere, trebuie să recunosc, cu durere, că țara mea este mai cunoscută în România decât este cunoscută România în Peru.

Doriința de cunoaștere a dus la creșterea numărului de turiști în Peru. Ei doresc să vadă tot ceea ce au citit despre Peru, lucru care, sigur, ne produce o mare satisfacție. Eu sunt și un ambasador al României în țara mea, pentru că România este o țară care are multe lucruri de oferit, cu o cultură care merită să fie mai bine cunoscută.

Ioana Nitobe: Excelență, ce părere aveți despre această emisiune? Considerați că am putea face ceva, oricât de modest, pentru a dezvolta acest schimb cultural între România și Brazilia, dar și cu celelalte țări?

JERONIMO MOSCARDO, ambasadorul Braziliei: Cred că vorbim despre un adamism român, deoarece românii au tendința de a face primii un anumit lucru, ca și primul om, Adam.

Această emisiune are un rol strategic, mai întâi pentru diplomație – este pentru prima oară când văd o emisiune noncomercială și care abordează o discuție culturală într-o manieră diplomatică.

Sunt invitați ambasadori care se adresează nu numai membrilor guvernului și autorităților administrative, dar și tuturor românilor. Este un adevărat privilegiu pe care ni-l oferă această televiziune. Aș dori să adaug spuselor domnului ambasador al Algeriei, că televiziunea este un mijloc strategic. România tocmai a fost invitată să adere la NATO, structură foarte importantă în domeniul apărării militare.

Cred că, din punctul de vedere al culturii și mondializării, televiziunea este mult mai importantă decât forța armată. Trebuie să cucerești spațiul televiziunii și cultura romană să ocupe spațiul televiziunii, deoarece suntem invadați azi, nu geografic, ci intelectual, de subcultura internațională.

În muzică și cinema este promovat prostul gust. România este o forță culturală, așa cum a spus ambasadorul statului Peru, și trebuie promovată cultura utilă, istoria utilă prin intermediul televiziunilor. Vă felicitez și vă mulțumesc pentru munca pe care o depuneți. Chiar și această discuție are importanța sa. Eu am profitat de emisiunile despre Columbia și am aflat foarte multe despre această țară. Columbienii ne sunt vecini și ar fi trebuit să știu mai multe despre Columbia, dar, datorită prezentării făcute de domnul ambasador în emisiunea respectivă, am aflat lucruri extraordinare despre modul de viață, cultura și viața din Columbia. Ați prezentat această țară foarte interesant și cred că trebuie evidențiată importanța emisiunii pentru lumea diplomaților nu doar din România. Achieșez la ceea ce spuneți, deoarece scopul emisiunii este nu numai de a prezenta o țară străină românilor, dar și de a prezenta România și valorile sale culturale străinilor de aici, dar este și o sărbătoare a diversității culturale.

Ioana Nitobe: Mi-ați spus că ați văzut emisiunea despre Columbia, țară pe care nu o prezint doar pentru telespectatorii români, ci pentru toate popoarele. Faptul că sunt reprezentate astăzi, aici, toate continentele ne ajută să sugerăm ideea păcii, a diversității culturale și a relațiilor amicale între indivizi. Este foarte important! Continuați, vă rog!

JERONIMO MOSCARDO, ambasadorul Braziliei: Cred că astăzi suntem amănințați de omogenitate și ambasadorul Algeriei a subliniat acest lucru foarte bine, iar modalitatea de a te apăra este promovarea diversității, marea contribuție pe care o aduce acest dialog cu toate culturile. Se vorbește mult despre mondializare, dar noi suntem pasivi față de acest fenomen. Globalizarea trebuie realizată prin dialog activ și trebuie utilizată televiziunea sau un alt mijloc modern.

Este important să ne gândim acum la cinematografia română, la teatrul românesc și la televiziune. Cine nu este promovat prin televiziune nu există! Există o mare amănințare asupra culturii române dacă populația va privi la televizor numai programe și filme importate, telenovele latino-americane, columbiene! Aici, toată America latină este prezentată, peruani, brazilieni... Dar nu aceasta este soluția. Trebuie ca producțiile românești să ocupe televiziunea cu actorii săi, cu povestile sale de dragoste.

De ce să nu vedem povestea a doi români care se iubesc?

O țară care nu este mediatizată prin televiziune și cinema își pierde sufletul, astăzi. De aceea, cred că este foarte importantă televiziunea, poate mai importantă decât NATO, în scopul apărării sufletului românesc.

(Continuare în pag. 5)

● *Dacă vom învăța să ne respectăm, vom putea trăi într-o lume mai bună* ● *Românii să se integreze, dar fără să-și piardă sufletul* ● *Mă voi întoarce în România întrucât căldura și ospitalitatea românilor îmi vor lipsi* ● *Românii să-și conserve cultura, să nu se lase influențați de alte culturi* ● *În relațiile interumane se face mereu simțită dragostea* ● *România este o putere culturală*

(Urmare din pag. 4)

Ioana Nitobe: Domnule ambasador, vă adresez aceeași întrebare.

ENRIQUE JIMENEZ, ambasadorul Columbiei: Împărtaşesc aceeași păreri ca și colegii mei și aș dori să vă felicit pe dv. și acest post de televiziune pentru activitatea pe care o desfășurați, pentru această emisiune, cât și pentru numeroasele programe culturale. Faptul că există un post privat de televiziune de cultură este dovadă unui înalt grad de cultură al țării. În puține țări se pot întâlni astfel de televiziuni, pentru că nu sunt rentabile, oamenii preferă manifestările populare mai puțin culturale, iar o astfel de televiziune, ca a dv., este dovada înaltei ținute culturale, a progresului, contribuind ea însăși la cultura țării.

Îi mulțumesc ambasadorului Braziliei pentru cele menționate, pentru faptul că a aflat mai multe lucruri despre noi. Continentul american de sud este foarte întins, iar distanța uriașă dintre Columbia și Brazilia face ca, de multe ori, să nu fim în contact direct; aici, acest contact s-a realizat prin intermediul postului dv. de televiziune.

Ioana Nitobe: Mă bucură ceea ce spuneți...

ENRIQUE JIMENEZ, ambasadorul Columbiei: Într-adevăr, este o șansă extraordinară. Pe lângă manifestările culturale menționate de colegii mei, aș dori să adaug muzica. Festivalurile Enescu sunt extraordinare și cred că în nici o altă parte a lumii nu au loc atâtea evenimente muzicale și, mai ales, de o asemenea calitate. Viața muzicală zălnică a României este foarte importantă: mari orchestre, atât în București, cât și în celelalte orașe ale țării, spectacolele Operei, care se țin și în celelalte orașe.

Festivalul Enescu care, acum, va deveni biannual este un eveniment extraordinar la nivel mondial. De aceea, ar trebui să fiți mândri. Cultura, în România, nu este un fenomen recent, ci cu adânci rădăcini și sperăm din tot sufletul să continue, iar această televiziune va contribui, într-o mare măsură, la menținerea nivelului cultural. Televiziunea și cinematograful de proastă calitate contribuie la scăderea interesului față de manifestările culturale. Este foarte important să se mențină această plăcere pentru cultură, prin intermediul unor televiziuni ca a dumneavoastră.

Pentru mine a fost o mare satisfacție să pot lansa traduceri ale autorilor columbieni, mai ales ale lui Gabriel Garcia Marquez, care a fost deja tradus, nu numai o dată. Operele lui principale au fost traduse de 3-4 ori, ceea ce indică un mare interes pentru cultura latino-americană și, în general, un înalt nivel cultural.

Ioana Nitobe: Ce părere aveți de acest impact cultural pe care îl are Gabriel Garcia Marquez asupra României, fiind un scriitor foarte cunoscut și apreciat aici?

ENRIQUE JIMENEZ, ambasadorul Columbiei: Este cunoscut nu doar în România. Garcia Marquez este un scriitor universal. Tocmai și-a publicat primul volum din „Memorii” și deja a vândut un milion de exemplare, o cifră extraordinară, fiindănt cont că încă nu a fost publicat în limba engleză și, deci, nu a apărut pe piața uriașă a SUA și a altor țări vorbitoare de limba engleză. Vânzarea unui milion de exemplare este deja un lucru extraordinar. Încă de la început, România a primit această carte foarte bine. Iar una dintre primele traduceri ale cărților lui Garcia Marquez a fost cea în limba română.

Ioana Nitobe: Vă mulțumesc.

Domnule ambasador, care este părerea dumneavoastră despre această emisiune, „Club internațional” și despre modul în care ne străduim să ajutăm țările să se cunoască din punct de vedere cultural, într-un mod mai prietenos, mai puțin formal?

TOTO SOERGIHARTO, ambasadorul Indoneziei: Pentru că vorbim despre „Club Internațional”, trebuie să felicit TVRM pentru acest program minunat, mai ales că are același scop pe care îl urmărim și noi - înțelegerea între popoare. Pentru mine, această emisiune nu este doar un pretext pentru a cunoaște oameni, dar și o modalitate de a realiza un schimb de păreri și de a promova buna înțelegere.

În fiecare săptămână aveți o altă țară, diferită de România și Indonezia. Emisiunea contribuie la promovarea înțelegerii internaționale. Indonezia, ca și alte țări aflate la mii de kilometri de România, este recunoscutoare acestei emisiuni, mai ales pentru că, arătând cum se trăiește în Indonezia, ajută scopului nostru de a ne face cunoscută țara românilor. Sper că acest program va avea o viață lungă. Este o idee excelentă de a aduce aici câte un mic obiect, detaliu specific fiecărei țări. Acest lucru dă culoare și bogăție atmosferei și are o înaltă valoare culturală.

Sper ca această emisiune să se difuzeze în continuare, arătând câte puțin din cultura și tradițiile fiecărei țări, contribuind astfel la stabilirea de relații strânse între țări.

Vă mulțumesc!

Ioana Nitobe: Domnule ambasador, mi-am adus aminte, discutând cu ceilalți ambasadori, mi-am adus aminte că dumneavoastră vorbiți limba română, nu știu de ce v-am abordat în altă limbă; în ce limbă preferați să vorbiți?

JAN SOTH, ambasadorul Slovaciei: În română și franceză.

Ioana Nitobe: Știu că dvs. cunoașteți mai multe limbi, inclusiv engleza, dar haideți, pentru publicul român, să se vadă și un domn ambasador care vorbește și în limba română. Spuneți-mi, vă rog frumos, cum arată Bucureștiul în percepția dvs. Din punct de vedere turistic, cultural, gastronomic, cum vi se pare, cum vă simțiți în București, ce experiențe ați trăit?

JAN SOTH, ambasadorul Slovaciei: Fiind slovac, provin deci din regiunea Europei Centrale unde totuși nu sunt zilele așa de luminoase ca la București; eu ador acest oraș pentru că aproape 300 de zile într-un an sunt luminoase...insorite...și asta dă și o atmosferă pozitivă și pentru lucru, și pentru contacte...Și dacă vorbim despre contacte, cred că s-a abordat deja ideea că buna relație este rezultatul unei bune comunicații și eu cred că această emisiune pornește de la acest fapt și vă felicit pentru aceasta. În ceea ce privește Bucureștiul, este un oraș care a suferit foarte mult în ultimele decenii, și totuși și-a păstrat...spiritul locului și aș dori, aș recomanda arhitecților din București să mențină această caracteristică, această atmosferă. Pentru că, putem acum copia ceea ce se face la Paris, la Berlin, la Londra, dar totuși cred că în această lume foarte colorată fiecare națiune admiră ceva ce este puțin specific, unceori exotic, dar specific. La noi, în Slovacia se pierde acest simț de specificitate. Eu cred că și Europa, și întreaga lume, de fapt este unită în diversitate și noi trebuie să cultivăm acest fenomen: unitatea în diversitate.

Ioana Nitobe: Ce locuri vă plac anume în București, ce restaurante, să spunem, care sunt locurile dvs. preferate în București; când sunteți ca turist...unde mergeți...ce preferați, la teatru, la Operă, vă plimbați în parcuri?

JAN SOTH, ambasadorul Slovaciei: Sincer spun...eu sunt încântat de parcurile din București, pentru că e un loc unde putem să medităm și diplomații care au o viață foarte agitată - sunt multe întâlniri, multe discuții, multe contacte - au nevoie și de relaxare și eu cred că parcurile, de exemplu nu numai parcurile ca atare, ci și parcuri precum Muzeul Satului, reprezintă ceva...

Ioana Nitobe: E superb!

JAN SOTH, ambasadorul Slovaciei: E superb pentru că ni se oferă această posibilitate, sigur, cultura este foarte bogată în acest

oraș, eu cred că și colegii mei au aceeași problemă de a alege unde să ne ducem în acest week-end sau în această săptămână pentru că și viața diplomatică este extrem, extrem de obositoare, dificilă, densă...În București diplomația română este foarte activă și ca și politicienii...eu cred că nu e ușor să alegem, dar ...unde să mergem mai întâi la teatru sau la Operă, la expoziții, peste tot puteți să găsiți o valoare excelentă, valoare artistică. Eu cred că e un loc optim pentru diplomați.

Ioana Nitobe: Pentru diplomați...vă mulțumesc.

Domnule ambasador, cum percepeți dv. Bucureștiul din punct de vedere cultural, turistic, gastronomic? Ce locuri preferați să vizitați? În ce locuri mergeți să vă relaxați după o zi de lucru la ambasadă?

MOHAMED LAICHOUBI, ambasadorul Algeriei: Ceea ce este remarcabil la București este faptul că are lumina orașelor din sud. Atunci când ajungi în Europa Centrală, îți imaginezi un loc fără lumină, cu construcții triste, ca în țările în care soarele apune foarte devreme. Ești lovit dintr-o dată de această lumină clară și impresionantă de abundența vegetației. Numai orașele din sud mai au această lumină limpede, dar foarte puțină apă, nu au munți și nici zăpadă. Bucureștiul însă are întinderi de apă foarte bine integrate în planul urbanistic general. Un alt lucru care umește este faptul că Bucureștiul are un plan director extrem de clar, adică poate fi modificat și îmbunătățit cu ușurință. Elementele principale există: marile bulevarde, schema orașului, în mare parte geometrică, lumina clară și lacurile. Există, desigur, și sărăcie, prezentă și în alte țări, dar ceea ce este de remarcat este faptul că, pe lângă acest neajuns, prezența culturii, în ceea ce privește construcțiile orașului, este pregnantă. Putem găsi muzee, teatre, iar diversitatea restaurantelor impresionează. Ceea ce am apreciat este că, în restaurantele din România, muzica este de foarte bună calitate, iar preparatele culinare sunt delicioase. Este un oraș pe care îl apreciez. Desigur, atunci când au existat mai multe sisteme care se schimbă, țara este în tranziție și încearcă să-și îmbunătățească serviciile, deoarece, în întreaga lume, preponderent sunt activitățile de prestări servicii. În acest domeniu este nevoie de pregătire și profesionalism. Trebuie spus că românii sunt foarte amabili, dar cred că voi mai vocea prietenii bucureșteni spunând că, în capitală, relațiile dintre provinciali și bucureșteni sunt amicale. Populația este deschisă, însă primul contact este mai greu de stabilit.

O să-mi spuneți că așa este peste tot în lume. Dar dincolo de această atitudine descoperi un suflet fără pereche și oameni cu o bogată cultură, chiar și atunci când este vorba de oameni mai modesti. După părerea mea, acesta este lucrul cel mai frapant. Și, apoi, îmi place foarte mult și bucătăria românească. Este minunată!

Ca și prietenul meu, ambasadorul Elveției, sunt gurdand. Ambasadorul Braziliei este „gurmand” nu numai în ceea ce privește mâncarea, dar și în ceea ce privește cultura și o serie de alte lucruri.

Ioana Nitobe: Domnule ambasador al statului Peru, cum vi se pare orașul București? Cum îl percepeți din punct de vedere cultural, turistic, gastronomic?

JOSE AUGUSTO TENORIO, ambasadorul statului Peru: După cum a spus și domnul ambasador al Algeriei, este un oraș frumos, foarte bine organizat, a cărui structură este asemănătoare cu cea a marilor capitale europene. Marile bulevarde, precum Kiseleff și Aviatorilor, fac legătura cu arterele mai mici, unde este foarte multă vegetație și unde ai impresia că te afli pe o stradă din Londra. Prin urmare, este un oraș care, din punct de vedere arhitectural și urbanistic, are foarte multe de oferit. În plus, are un număr mare de parcuri și lacuri, care-l fac și mai atractiv. Eu, împreună cu ceilalți ambasadori ai țărilor latino-americane, care formăm un grup foarte unit, am inaugurat, de puțină vreme, „Clubul Berii”, în Parcul Herăstrău, pentru a putea admira natura. Din păcate, nu ne-am putut reuni de prea multe ori. Bucureștiul are o serie de aspecte pe care nu le poți întâlni în alte orașe, în afară de gastronomie, care mă interesează foarte mult și cred că acest lucru se poate observa foarte ușor. Tot spune că există o mare diversitate de restaurante, de foarte bună calitate.

De asemenea, mie îmi place foarte mult să merg la acele restaurante tradiționale, cred că li se spune crame, unde atmosfera și mâncarea sunt tipic românești. Mâncărurile românești sunt foarte bune, de foarte bună calitate, atunci când sunt preparate cum trebuie. Dar, în special, ceea ce mă încântă pe mine, și care este caracteristic mai multor popoare, dar eu vorbesc din punctul de vedere al popoarelor latine, pentru că este un lucru care ne apropie, este ospitalitatea românilor. Românii sunt foarte ospitalieri, le place să primească musafiri, lucru pe care nu îl întâlnești în alte țări, unde ești invitat, mai degrabă, în un restaurant. Românilor le place să primească musafiri, le place ca aceștia să stea mult timp la ei, să mănânce mult, să bea mult, pentru ca la plecare să fie mulțumiți. Apreciez acest lucru foarte mult, pentru că ne ușurează munca noastră într-o mare măsură, pentru că ne vine mai ușor să ne facem prieteni.

Ioana Nitobe: Domnule ambasador, cum percepeți dv. Bucureștiul din punct de vedere cultural, turistic, gastronomic?

JERONIMO MOSCARDO, ambasadorul Braziliei: În întreaga istorie occidentală veți întâlni mari orașe: Roma, Atena, Paris, Ierusalim, Constantinopol. Printre toate aceste orașe mari ale lumii, Constantinopolul este cel mai seducător. După părerea mea, Bucureștiul este un fel de moștenitor, este Bizanțul după Bizanț. Este la fel de seducător precum Constantinopolul.

Cred că domnul ambasador al Slovaciei a avut dreptate când a spus că există un „spiritus loci” - un spirit al locului. În România există așa ceva. Sunt foarte mulți scriitorii francezi care s-au îndrăgostit de România. De exemplu, Paul Morin, care a trăit în România și care a scris o carte despre București. Mai sunt și alții care s-au îndrăgostit de România: Michelel, Quinet. Poți face o întreagă antologie cu cei care s-au îndrăgostit de România și de București. Sunt de acord cu ambasadorii Algeriei, Slovaciei și Peru-ului în ceea ce privește sensibilitatea și toate celelalte aspecte, dar eu cred că aici, în România, se poate vorbi mai mult despre o dimensiune a persoanei, decât de una arhitecturală. De exemplu, există orașe unde clădirile sunt extrem de frumoase, dar locuitorii sunt foarte triști. În schimb, aici, în România, nu este la fel. Clădirile sunt frumoase

și, chiar dacă orașele nu sunt prea curate, oamenii sunt minunați, seducători. Românii trăiesc cu pasiune. Relațiile interumane, despre care amintea și ambasadorul Algeriei, sunt foarte importante în România.

Există aici această tendință de a-ți face prieteni, de a fi deschis către ceilalți. Aș putea spune chiar că românii sunt mai deschiși în relațiile cu străinii, decât între ei. Noi suntem foarte bine primiți în România datorită acestei deschideri a românilor către străini. Și eu cred că această dimensiune umană, dragostea, se simte în cazul românilor. În relațiile interumane se face mereu simțită dragostea, iar această seducție nu o mai întâlnești nicăieri în lume. În zilele noastre, în marile orașe ale Europei, ale lumii, oamenii sunt foarte triști. Rata sinuciderilor este foarte mare, oamenii sunt triști, nemulțumiți. Important pentru România este ca ea să se alăture Uniunii Europene, fără însă a pierde acest avantaj pe care-l are astăzi. Să transformi un bucureștean sau orice român într-o persoană care trăiește la periferia Parisului nu este o soluție. Sau într-o persoană de la periferia Londrei, sau a Berlinului...

Nu este o soluție. România nu trebuie să-și piardă calitățile. Nu se vorbește deloc despre contribuția României la Uniunea Europeană. Se vorbește numai de ceea ce va câștiga România în urma acestei aderări. Nu se vorbește deloc despre contribuția României. Veдеți că noi suntem, cu toții, admiratori ai României. Toți iubim cultura franceză. Suntem francofoni, admiratori ai Parisului. România are o seducție a ei, pe care Parisul și locuitorii lui au pierdut-o astăzi. Trebuie menținută această seducție, această dragoste de viață și, bineînțeles, cultura română care a sedus atât de mulți scriitori.

În asta constă adevărata putere a României. După mine, România este o putere culturală. Astăzi se vorbește tot mai mult de puterile economice, de puterile militare, dar nimeni nu pomeneste de puterile culturale, iar România este o astfel de putere. România este urmașea Bizanțului, este o mare forță. De asemenea, am putea spune că este și urmașea Atenei. Eu cred că România ne poate da o lecție tuturor, chiar una dură și francezilor, că trebuie să respectăm puterea de seducție a Parisului. România ar trebui să apere această putere de seducție a Europei. Nu este vorba despre bogăția materială a Europei, ci de bogăția culturală a Europei. Am observat aici un lucru. Nu am întâlnit pe nimeni care să fi fost extrem de încântat de această integrare europeană.

De ce? Pentru că integrarea europeană s-a realizat în numele monedei. Dacă, din contră, integrarea europeană s-ar fi realizat în numele culturii, asta ar fi reprezentat, într-adevăr, o seducție. România poate juca un rol foarte important în acest sens. România și Bucureștiul - un oraș de vis - au

Ioana Nitobe: Vă mulțumesc.

Acum aș dori să vă rog să transmiteți un mesaj poporului român, pentru că, să nu uităm, astăzi este Crăciunul. Vă rog, domnule ambasador.

JAN SOTH, ambasadorul Slovaciei: Am să fiu foarte scurt, eu cred că poporul român are nevoie de încurajare și deci eu urez României, poporului ei, mult curaj, forță, energie pentru că nu trăim într-o perioadă foarte favorabilă pentru nivelul de trai, pentru ceea ce ne face mai bucuroși...Dar în orice caz, România nu este o mică țară, este o țară mare și eu cred că românii au de ce să fie mândri. Deci încă o dată curaj, speranță și credință pentru viitor!

Ioana Nitobe: Mulțumim!

Vă rog, domnule ambasador, un ultim mesaj. Știu că aveți și un foarte frumos poem pe care doreți să-l citiți.

MOHAMED LAICHOUBI, ambasadorul Algeriei: Am să reiau, pe scurt, ceea ce a spus prietenul meu brazilian, pentru a nu înțelege greșit această globalizare. S-au construit tot felul de imperii financiare, prin urmare, băncile nu pot lipsi din acest proces de globalizare. De asemenea nici companiile, nici viziunile strategice. Trebuie să facem în așa fel ca și oamenii să se regăsească în acest proces. Trebuie să salvăm acel patrimoniu colectiv al umanității. Prin urmare, le urez românilor să se integreze, fără, însă, să-și piardă sufletul, fără să asazineze trecutul cu marii săi scriitori, artiști etc. Aș vrea să citesc o poezie, după părerea mea, absolut minunată, scrisă de un american în vârstă de 16 ani.

Mi-a luat mâna într-a sa

Și a început să se roage.

Dar am observat că nu aveam aceeași religie

A început să mănânce,

Dar nu era ceea ce obișnuiesc eu să mănân.

S-a îmbrăcat, dar nu purta

haine ca acelea pe care le port eu.

Mi-a luat mâna într-a sa,

Dar nu avea aceeași culoare.

Însă când a început să rădă,

Avea același răs ca al meu,

Iar când a plâns, din ochi

li curgeau lacrimi ca și ale mele.

Ca o concluzie la acest poem, aș vrea să spun că, în oricare parte a lumii am fi, suferința este aceeași. Cu toții suferim de ceea ce se întâmplă în lume. Dar dorința noastră comună este de a fi fericiți. Asta este ceea ce le doresc eu prietenilor mei români. Au puterea de a fi fericiți, de a-i face și pe ceilalți fericiți. Prin urmare, integrați în Europa și sufletul vostru și nu uitați să aduceți cu voi acest zămbet, această cultură, această fericire! Luptați-vă ca aceasta să fie recunoscută! Cu toții vom avea de profitat de pe urma acestui lucru. Dacă vom învăța să ne respectăm, vom putea trăi într-o lume mai bună.

Ioana Nitobe: Domnule ambasador, un ultim mesaj pentru poporul român.

JOSE AUGUSTO TENORIO, ambasadorul Peru-ului: Am să încep cu un paragraf din Biblie: „Pace pe pământ!”

Românii sunt experți în ceea ce privește pacea. Peace joacă un rol important în procesul de dezvoltare și, mai ales, în cultură. Să nu-și piardă niciodată aceste calități care fac din români un popor cordial, ospitalier și simpatice. Este adevărat că tinerii au căutat să se realizeze în alte țări și, prin urmare, a avut loc o migrație a tineretului în căutarea unui loc mai bun. Eu le sugerez acestor tineri să se reîntoarcă în țară, pentru că, așa după cum stau lucrurile, în scurt timp, România va fi din nou ceea ce era înainte de cel deal doilea război mondial; o țară în plin avânt economic și un mare potențial. De asemenea, să-și folosească toate cunoștințele acumulate în celelalte țări în folosul României. Sunt sigur că România se va schimba și aș dori să mă reîntorc aici pentru că, după cum știți, eu sunt de cinci ani în România și, foarte curând, va trebui să mă întorc în Peru, poate chiar la anul. Dar, cum spuneam, mă voi întoarce în România pentru a vedea cât de mult s-a schimbat această țară și pentru a resimți această căldură și ospitalitate a românilor, care, cu siguranță, îmi vor lipsi când nu voi mai fi aici.

Ioana Nitobe: Sperăm ca așa va fi.

Domnule ambasador al Braziliei...

GERONIMO MOSCARDO, ambasadorul Braziliei: Eu cred că România nu are dreptul să fie modestă, pentru că România poate contribui foarte mult în ceea ce privește modul de viață. Trăim într-o lume a „înaltă tehnologii”, a pieței, dar eu cred că România va aduce cu sine „înaltă sensibilitate”, bucuria de a trăi, și chiar acel „homo ludens” care va înlocui acel „homo faber”, ce a pus bazele epocii industriale. Acum ne aflăm în epoca postindustrială și cred că înțelegerea românilor va juca un rol foarte important pentru întreaga lume.

Ioana Nitobe: Vă mulțumesc.

D-le ambasador al Columbiei...

ENRIQUE JIMENEZ, ambasadorul Columbiei: Eu îi doresc poporului român să continue pe acest drum, să nu renunțe. Să-și conserve cultura, să nu se lase influențat nici de cultura europeană, nici de cea americană și nici africană. Să contribuie la cultura universală. Am vorbit despre globalizare. Eu sunt în favoarea ei. Cred că România ar trebui să fie în contact direct nu numai cu Europa, ci și cu celelalte continente. Trebuie să oferim mult, dar trebuie să și primim. Le urez un Crăciun fericit și un viitor strălucit!

Ioana Nitobe: Vă mulțumesc.

D-le ambasador, un ultim mesaj pentru poporul român.

TOTO SOERGIHARTO, ambasadorul Indoneziei: Prietenilor mei români le doresc noroc, fericire și prosperitate. Fie ca sfânta sârbătoare a Crăciunului să vă aducă tot ce vă doriți, în special în promovarea relațiilor internaționale. Vă mulțumesc.

Ioana Nitobe: Și eu vă mulțumesc. Acum, permiteți-mi să vă ofer fiecăruia dintră dumneavoastră un mic cadou. Voi începe cu dv. Un mic simbol... Îmi dăți voie să vă pup? Știu că nu vă puteți ridica din pricina microfoanelor, dar vreau să vă pup. De când a început emisiunea îmi doresc să fac acest lucru, așa că, vă rog, nu-mi refuzați această plăcere! Vă mulțumesc.

O, este perioada Ramadanului, mă scuzați! Vă mulțumesc foarte mult.

MOHAMED LAICHOUBI, ambasadorul Algeriei: În perioada Ramadanului nu sunt interzise săruturile amicale. Din contră, este o lună a respectului și a toleranței.

Ioana Nitobe: Prin urmare, nu am greșit cu nimic?

MOHAMED LAICHOUBI, ambasadorul Algeriei: Nu, din contră.

Ioana Nitobe: A, bun! Atunci am să mă profit de acest lucru!

- Ioana, este momentul să închinăm un pahar în cinstea românilor. - Bineînțeles! Chiar vroiam să vă rog acest lucru.

Pentru România!

Pentru toată lumea!

MOHAMED LAICHOUBI, ambasadorul Algeriei: Eu închin, însă, cu sufletul!

Ioana Nitobe: Pentru întreaga lume, pentru fericire și pace! Vă mulțumesc tuturor pentru participare!

Doamnelor și domnilor, aceasta a fost ediția aniversară a emisiunii Club Internațional. Vă dorim așadar un Crăciun fericit, la mulți ani și sper că veți urmări în continuare și veți iubi emisiunile Clubului Internațional. La vedere și numai bine!

Ideile cu deosebită semnificație pentru prezent

Henri Coandă:

Când vorbim de viitor să ne preocupe mai mult formarea omului

Un interviu de acum 30 de ani cu marele savant

Henri COANDĂ este celebrul inventator și inginer român, creatorul avionului cu reacție. S-a născut la 7 iunie 1886 la București și a încetat din viață acum 30 de ani, respectiv la 24 noiembrie 1972, tot în București.

Este autorul a peste 250 brevete de invenții cu aplicații în diverse domenii ingineresti, dar ceea ce l-a consacrat pe plan internațional este domeniul aeronautic. Încă de pe băncile Liceului Militar din Iași a construit macheta unui avion propulsat de o rachetă. Își continuă studiile în Germania, unde obține titlul de doctor în științe tehnice și ingineresti, și la Școala Superioară de Aeronautică și Construcții Mecanice din Paris, prima de acest fel din lume, pe care o absolvă ca șef de promoție. În 1907, la Salonul expoziției organizat în Palatul Sporturilor din Berlin, expune, pentru prima oară în lume, macheta unui avion fără elice, viitorul avion cu reacție. Revine în țară și realizează, la Arsenalul Armatei din București, macheta unui avion cu un motor-rachetă cu combustibil solid. În 1910, la cel de-al doilea Salon internațional de aeronautică de la Paris, expune un avion bazat pe propulsia prin reacție (celebrul avion

„Coandă 1910”), experimentat în același an lângă Paris. În perioada 1911-1912, angajat ca inginer la Uzinele de Avioane din Bristol (Marea Britanie), construiește primul avion „Bristol-Coandă”, unul dintre cele mai bune avioane intrate în dotarea aviației din mai multe țări, între care și România. Numele său rămâne legat și de fenomenul aerodinamic cunoscut sub numele de „efectul Coandă”, brevetat în 1934. Revine în țară și este ales membru titular al Academiei Române (16 decembrie 1970), prilej cu care i-am solicitat interviul de față.

Ideile exprimate atunci de marele savant își dovedesc, din plin, și astăzi valabilitatea. *Omul integral, omul de vastă cultură*, capabil să-și însușească ideile noi, reprezentând produsul unei vaste educații științifice și umaniste, este tânărul de astăzi nutrit la izvoarele de înțelepciune cu care se identifică de fiecare dată profesorul autentic. De unde și sfatul, de peste timp, pe care ni-l adresează marele savant român: *Când ne preocupăm de viitor să ne preocupe mai mult formarea omului.*

– **Vă rugăm să ne spuneți ce considerați a fi esențial în educarea tinerei noastre generații, a generației anului 2000, când știința și tehnica vor cunoaște o mare dezvoltare?**

– Nu cred că ne putem pronunța cu atâta siguranță asupra viitorului, care, cum știți, nu există în fapt, e virtual, ca infinitele posibilități de expresie ascunse într-o paletă de pictor sau într-un bloc de marmură. Depinde de pictor sau de sculptor ca tabloul sau statuia să aibă o înfățișare sau alta, o valoare sau alta. De aceea mi-aș îngădui să cred că omul anului 2000 are nevoie acum, la o vârstă fragedă, tocmai datorită multiplexelor solicitări cărora va trebui să le răspundă ulterior, nu doar de adâncirea informației unuia sau altuia dintre domeniile științei, cât de o anume structură de gândire, ca valențele de metodă necesare pentru însușirea ideilor noi, adeseori puțin previzibile astăzi, ale viitorului. Mi se pare că prototipul cel mai apropiat de o asemenea condiție este tânărul dăruit atât științei și tehnicii, cât și artelor, literaturii, care nu doar delectează, ci dau dimensiuni și nuanțe specifice elementelor de civilizație tehnică. Adică mă gândesc la *omul integral*, la omul de vastă cultură. Omul pentru care cultura înseamnă deopotrivă necesitatea, dar și priceperea de a ști. Când vorbim de viitor, să ne preocupe deci mai mult formarea

omului. Pentru că, dacă omul va fi bun, viitorul nu va putea fi altfel. În felul acesta vom putea ajunge să prețuim mai mult nu mașina, ci ceea ce a inventat-o, inteligența omului.

– **Ce dimensiuni atribuți termenului „om de vastă cultură” și în ce raport se cere viitorul cultura cu structura de gândire de care ați amintit?**

– Mai importantă decât delimitarea cantitativă, putând varia firesc de la o situație la alta, a termenului „om de vastă cultură”, mi se pare necesitatea de a-i preciza sensul. Sensul moral al culturii care, dacă la vârsta savantului, a cercetătorului sau a oricărui cetățean matur înseamnă mai întâi o înaltă conștiință și responsabilitate pentru fiecare act, la înțelegerea însemnă cel puțin tot atâtă responsabilitate și cel puțin o conștiință tot atât de înaltă. Numai că aici, în perioada de formare a personalității, aspirația spre consolidarea acestor atribute se cere însoțită de efortul pentru dobândirea unor înalte trăsături de caracter: perseverența, baza de neclintit a tuturor înfăptuirilor umane, permanenta înclinație spre căutare, spre cunoaștere și, mai ales, spre meditație adâncă. Spuneam și cu un alt prilej că tocmai pentru că știința și, în general, actele de creație științifică să-i deschidă omului căile de însușire a valorilor

morale, înaintea, în timpul și după efectuarea oricărui gest și întreprinderea oricărei acțiuni trebuie să ne cunoaștem și să ne prețuim mai mult între noi, să ne regăsim mai des pe noi înșine și să ne ordonăm mai bine gândurile. Să nu vă surprindă: ordinea interioară, convingerea, uneori chiar în ceea ce pare de necrezut, sunt primii pași spre creație. Să gândim deci mai mult, mult mai mult!

– **În discursul de recepție la primirea în Academie v-ați omagiat tatăl, care a reușit, prin încrederea pe care v-a arătat-o, să fie primul și cel mai de seamă profesor al dv. Cum credeți că ar trebui să procedeze, un profesor de astăzi, spre a le cultiva elevilor sentimentul de discipoli, de continuatori?**

– Tata a fost pentru mine, într-adevăr, personalitatea cea mai fascinantă. Știa foarte multe lucruri, avea o cultură extraordinară. Când simțeam nevoia unei dezbateri, când aveam o îndoială sau o dorință, mergeam la el. Vorbeam de toate și întotdeauna știa să-mi dea povața cea mai bună, să mă îndrumeze pe cea mai bună cale fără să fi spus vreodată nu. În această condiție, a cultivării fragedelor nlađite omenești prin evitarea oricărei negații brutale care ar contrazice natura luminoasă, adânc afirmativă a copilului, mi se pare că am putea identifica o primă calitate necesară unui educator. După

care urmează, evident, și altele, în strânsă legătură cu prima, cum sunt dezvoltarea gândirii imaginative și a puterii de a privi în spațiu. Mă gândesc de asemenea la voluptatea amănuntului exact, pe care se cuvine s-o trăiască permanent un tânăr. Să nu vi se pară exagerat: multe idei mari și multe entuziasme pot fi aprinse și întreținute la flacăra unui detaliu. Dar un detaliu esențial. În activitățile mele de laborator am observat cum unii dintre cei ce se inițiau în problemele cercetării știau să asculte – ceea ce însemnă foarte mult! –, știau să privească, dar nu să vadă. De ce? Pentru că acestora le scăpau tocmai detaliile esențiale. De aceea, fără a reduce o singură clipă condiția unei lecții și mai ales personalitatea unui profesor la acest element... de detaliu, e bine să ne întrebăm: lecțiile sunt colorate cu detalii concrete, vii, de bogată semnificație?

– **Îngăduiți-ne acum o întrebare care vă privește și mai direct: ce preocupări aveți, la ce lucrați în prezent?**

– O, am atâtea idei, am chiar mai multe acum decât în urmă cu mulți ani! Pentru că văd necesitățile, simt aspirațiile din jurul meu. Mă rezum la a vă spune că în prezent lucrez și la un aparat pentru ca cei fără vedere să poată vedea, să poată citi.

– **În 1967, când ați revenit între noi după o atât de lungă absență, și mai ales acum, când v-ați stabilit în țară, găsiți multe lucruri noi în România...**

– ...Iar impresiile sunt de-a dreptul copleșitoare. Și e firesc să fie așa. Pentru că noi am pășit brusca de la starea de înapoiere economică la un ritm de dezvoltare foarte înalt, care le stărnește străinilor din ce în ce mai multă admirație și interes. De altfel, pretutindeni în jurul meu se manifestă numai interes. Interes pentru știință, pentru laboratoare, pentru problemele de educație, pentru progresul general al patriei noastre. Astăzi calitățile native, recunoscute ca foarte bogate, ale românilor își găsesc o largă împlinire. Și ca român, ca fiu și cetățean al acestei țări, nu pot decât să mă bucur.

Mihai IORDĂNESCU

Profesori și studenți din Coreea de Sud în vizită la Facultatea de Educație Fizică și Sport a Universității Spiru Haret

În perspectiva celei de a 22-a ediții a Jocurilor Mondiale Universitare de vară, ce se vor desfășura în anul 2003, în Coreea de Sud – la Daegu, între 21-31 august a.c. – la următoarele ramuri sportive: atletism, baschet, fotbal, gimnastică artistică, gimnastică ritmică, înot, sărituri în apă, scrimă, tenis și volei, iar următoarele trei ramuri sportive: judo, taekwondo și tir cu arcul vor fi opționale.

Delegația sportivă studențească coreeană a vizitat cu această ocazie și Facultatea de Educație Fizică și Sport a Universității Spiru Haret, apreciind dezvoltarea, evoluția sa în timpul scurt parcurs de la înființare.

Membrii delegației au avut posibilitatea să se întâlnească și cu una dintre marile sportive din țara noastră, Maestra Emerită a Sportului Para Ivan, care, participând la Jocurile Olimpice de vară de la Seul – Coreea, din 1988, a obținut o medalie de aur și una de argint, stabilind cu această ocazie și un nou record olimpic. A impresionat faptul că această sportivă, campioană olimpică, este în prezent, asistentă universitară la Facultatea de Educație Fizică și Sport a Universității Spiru Haret, punând în valoare vasta ei experiență, ceea ce conferă activității noi carate în planul competenței, profesionalismului, prestigiului.

Universitare (*Universiada*) de vară se va desfășura în anul 2003, în Coreea de Sud – la Daegu, între 21-31 august a.c. – la următoarele ramuri sportive: atletism, baschet, fotbal, gimnastică artistică, gimnastică ritmică, înot, sărituri în apă, scrimă, tenis și volei, iar următoarele trei ramuri sportive: judo, taekwondo și tir cu arcul vor fi opționale.

Delegația sportivă studențească coreeană a vizitat cu această ocazie și Facultatea de Educație Fizică și Sport a Universității Spiru Haret, apreciind dezvoltarea, evoluția sa în timpul scurt parcurs de la înființare.

Membrii delegației au avut posibilitatea să se întâlnească și cu una dintre marile sportive din țara noastră, Maestra Emerită a Sportului Para Ivan, care, participând la Jocurile Olimpice de vară de la Seul – Coreea, din 1988, a obținut o medalie de aur și una de argint, stabilind cu această ocazie și un nou record olimpic. A impresionat faptul că această sportivă, campioană olimpică, este în prezent, asistentă universitară la Facultatea de Educație Fizică și Sport a Universității Spiru Haret, punând în valoare vasta ei experiență, ceea ce conferă activității noi carate în planul competenței, profesionalismului, prestigiului.

Membrii delegației s-au interesat de modul în care s-au organizat întrecerile *Universiadei* de la București și au oferit, totodată, numeroase informații privind cea de-a 22 ediții a Jocurilor Mondiale

pentru cele trei mari domenii: comerț, turism și agricultură.

În cadrul fiecărei teme sunt prezentate principalele modele de analiză, ordinea de substituire a factorilor de influență (sub formă de schemă sau enumerare) și probleme pentru exemplificarea modelelor de analiză.

Cerințele problemelor vizează: analiza factorială completă (modificarea de ansamblu, cuantificarea influențelor factorilor, interpretare, concluzii și propuneri); analiza factorială parțială sub forma determinării și interpretării doar a anumitor factori de influență; determinarea și interpretarea anumitor indicatori (stocul de siguranță, stocul mediu).

Pentru realizarea corectă și completă a analizei, studenții vor trebui să urmeze explicațiile și pașii prezenți în cadrul fiecărei teme, respectiv aplicație. Datele necesare analizelor, precum și societățile amintite au fost prezentate în scop didactic.

Având în vedere că domeniile de analiză ale celor trei ramuri sunt destul de vaste și că analiza nu se limitează doar la problemele abordate, scopul lucrării este acela de a contribui la înțelegerea principalelor particularități ale analizei în comerț, turism și agricultură.

Eugen Ghiorgă

Industrializare și comerț exterior în România interbelică

Lucrarea continuă analiza începută în volumul elaborat de același autor și apărut în aceeași editură: *Liberal schimb și protecționism. Începuturile industrializării României 1886-1914*.

În noua lucrare este subliniată ideea că politicile comerciale ale României din perioada interbelică, pe lângă determinantele specifice perioadei respective - inflația, internalizarea rizicului economic european, deteriorarea raportului de schimb în comerțul internațional, problemele legate de echilibrarea balanței de plăți -, au avut drept coordonată majoră necesitatea continuării politicii de protejare a industriei, politică ale cărei baze s-au pus începând din anul 1886.

În ansamblu, rezultatele demersului analitic al autorului intenționează să fie și un răspuns indirect la întrebarea: „A fost trecerea la socialism experiment, necesitate externă sau evoluție obiectivă determinată istoric?” Concluziile din finalul volumului încearcă să răspundă, în mod explicit, la această întrebare.

Ion Tudosescu

Ființă, esență, existență. Tratat de ontologie, vol. I

Tratatul, în două volume, cuprinde trei părți: *Ontologie* (semnificație, obiect, problematică, rost); *Modele ontologice în istoria filosofiei*; *Ontologie sistematică*. Volumul I cuprinde primele două părți. Primei părți din acest volum îi sunt subordonate următoarele capitole: *Supoziții dogmatice ale ontologiei*; *Semnificații ale termenilor de ființă și existență*; *Demersul ontologic – proiectare fenomenologică a ființei și dezvoltare a temeiului în transcendent*; *Proiectare ontologică, cunoaștere științifică și creație valorică*; *Tipologia demersurilor ontologice*. A doua parte include capitolele: *Modele de proiectare ontologică în filosofia greacă veche* (cu accent pe construcțiile ontologice ale lui Parmenide, Socrate, Platon, Aristotel, Plotin); *Problema ontologică în filosofia medievală* (cu referire aparte la Augustin și Toma d' Aquino); *Problema ontologică în filosofia modernă* (cu accent pe Descartes, Spinoza, Leibniz, D'Holbach, Kant, Hegel, Marx); *Construcții ontologice în filosofia contemporană* (Russell, Wittgenstein, Carnap, Heidegger, Jaspers, Sartre, Hartman, Popper); *Contribuții ontologice în filosofia românească* (cu referiri de detaliu asupra lui Lucian Blaga și Constantin Noica). Primul volum se încheie cu o *Postfață*, în care este prezentată sintetic esența întregii conceptualizări și problematici ontologice din cultura europeană până la sfârșitul celui de-al doilea mileniu (mai precis, până în anii '80 ai secolului al XX-lea).

Al doilea volum, care are ca obiect cea de a treia parte a lucrării (*Ontologie sistematică*), intenționează să cuprindă: semnificarea actuală, din punctul de vedere al înțelegerii autorului, a conceptelor și problemelor teoriei Ființei (și a Esenței), cunoscută tradițional ca *Ontologie primară*; conceptele și problemele teoriei existenței în devenire (*Ontologie secundară*); conținutul și conceptualizările specifice ale *ontologiilor regionale* (ale socialului și umanului).

Tratatul dovedește nu numai originalitatea concepției autorului în abordarea problemelor actuale ale ontologiei filosofice, ci și efortul, neangajat de alți autori de carte filosofică din țara noastră până în prezent, de a analiza succesiv toate momentele de vârf ale construcțiilor ontologice europene, inclusiv românești, de-a lungul întregii istorii a filosofiei universale.

Profesorii noștri și cărțile lor apărute la Editura Fundației România de Măine

Ion Dodu Bălan, Luiza Marinescu

Istoria literaturii române de la începuturi la epoca marilor clasici

Cursul este conceput într-o manieră modernă, îmbinând un conținut variat cu o structură clară. Originalitatea acestui curs constă în urmărirea constantă a predării literaturii române în context universal, definind specificul literaturii noastre în raport cu alte literaturi europene. Lucrarea este, în același timp, un instrument de lucru modern și eficient pentru studiul comparativ al culturii și literaturii române.

Cursul reunește în mod sintetic pagini cu elemente diverse, pentru a furniza cititorului o viziune completă asupra literaturii române, perspectivă ce cuprinde următoarele puncte cardinale:

- 1) **reperle istorice**, care permit percepția textelor literare în contextul datelor realității momentului studiat și situarea operelor literare în perspectivă istorică;
- 2) **introduceri literare**, care cuprind elementele ce subliniază originalitatea și locul fiecărui autor într-o anumită mișcare estetică;
- 3) **dosarul autorilor celor mai importanți**, care cuprinde un rezumat portretistic și bibliografic, o prezentare a operelor, extrase din textele esențiale, un chestionar ce oferă piste de studiu și de interpretare și o sinteză, ce oferă inventarul tematic și al formelor proprii literaturii scriitorilor studiați.

La sfârșitul capitolelor sinteză, există așa-numitele **Subiecte de reflecție**, în fond teme de studiu individual pentru orientarea studenților în privința evaluării cunoștințelor, în ajutorul celor care vor să-și sistematizeze cunoștințele.

Cartea este un material didactic bogat în informații, bine structurat și ușor de utilizat, care se adresează deopotrivă elevilor și studenților, fiind deosebit de utilă pentru parcursul bibliografic cu neputință de neglijat,

în vederea înțelegerii complete și corecte a perioadei istorice respective, căreia cultura română îi datorează, deopotrivă, și tradiția, și modernizarea.

Florin Popescu

Sintaxa limbii române

Autorul tratează sistematic partea gramaticii care se ocupă de regulile de „îmbinare a cuvintelor” în propoziție și în frază, relațiile care se stabilesc între cuvinte, ordinea lor în aceste construcții.

Capitolele mari ale cărții sunt: *Unitățile sintactice*; *Raporturile sintactice*; *Funcțiile sintactice*.

Fiecare expunere teoretică este completată de exemple ce facilitează însușirea regulilor care guvernează sintaxa.

Alături de **Limba română contemporană – fonetică – fonologie, lexicologică și morfologia limbii române**, ambele de Ion Toma, cartea integrează studiul gramaticii limbii române.

O bibliografie, necesară pentru aprofundarea materiei, încheie cartea.

Luminița Ionescu

Contabilitatea aprofundată

Lucrarea reprezintă o incursiune în domeniul complex al contabilității societăților comerciale, în condițiile armonizării contabile, conform ultimelor reglementări adoptate la nivelul anului 2002. Armonizarea contabilă este numai una din componentele armonizării legislative, proces prin care România va adera la Uniunea Europeană. Armonizarea legislativă cu normele Uniunii Europene se face prin asimilarea normelor juridice care reglementează activitatea instituțiilor Uniunii Europene, acțiunilor și politicilor comunitare.

În vederea aderării României la Uniunea Europeană, contabilitatea a parcurs un proces de armonizare care s-a concretizat în mai multe acte normative. Printre elementele de

armonizare cu Directivele Europene, se află asimilarea prevederilor Directivei a IV-a Europeană privind conturile anuale ale întreprinderilor individuale și asigurarea calității informațiilor cuprinse în situațiile financiare, prin posibilitatea contractării auditului financiar.

În acest curs sunt analizate concepte și prezentate noțiuni de mare interes și de actualitate, cum ar fi normalizarea contabilă, armonizarea contabilă, guvernarea corporativă și consolidarea conturilor.

Lucrarea se adresează, în primul rând, studenților de la facultățile cu profil economic, economiștilor și altor specialiști în domeniul fiscalității și contabilității.

Iosefina Moroșan

Analiza economico-financiară – Metode și tehnici –

Autoarea prezintă cadrul metodologic al analizei economico-financiare, structurat pe problematica de bază a activității unei firme. În acest sens, este examinată metodologia de analiză a cifrei de afaceri, valorii adăugate, producției fizice, cheltuielilor și rentabilității, situației financiar-patrimoniale, riscurilor financiare și de faliment, precum și a resurselor umane și materiale.

Abordarea întregii problematice este subordonată cerințelor managementului modern al firmei, care trebuie să utilizeze rezultatele analizei economico-financiare la fundamentarea actului decizional. În același timp, metodologia prezentată constituie un cadru de abordare a problematicii firmei, prin prisma obiectivelor unor subiecți din afara firmei, care sunt interesați să cunoască activitatea acesteia.

Lucrarea se adresează, în primul rând, studenților de la facultățile cu profil financiar-contabil, specialiștilor din unitățile economice din toate sectoarele de activitate: industrie, comerț, turism, agricultură și celor din instituțiile bancare, fiscale, centrele de consultanță și de evaluare.

Sofia Coman

Bolile parazitare la animalele domestice. II

Evoluția bolilor parazitare la animalele domestice din speciile de importanță economică și a celor de companie, urmată de consecințe nefavorabile datorate nerealizării performanțelor de producție caracteristice speciei și aspectului zoonotic al unor parazitoze, cu implicații grave asupra sănătății publice, asigură situarea acestor maldadii pe o poziție prioritară în exercitarea profesiei de medic veterinar.

Abordând această tematică, lucrarea își propune să ofere studenților în medicină veterinară, cursanților postuniversitari, medicilor veterinar și altor specialiști ce activează în sectorul creșterii animalelor, cele mai actuale și moderne informații apărute pe plan mondial privind ciclul evolutiv, patogenetice, metodologice moderne de diagnostic, arsenalul produselor antiparazitare cu cele mai recente achiziții și măsurile complexe de profilaxie recomandate în prevenirea declanșării acestor boli.

Bolile parazitare ale animalelor domestice reprezintă partea a doua a cursului destinat studenților din facultățile de medicină veterinară, fiind elaborat în conformitate cu programa analitică a disciplinei de Patologie și clinica bolilor parazitare. Cuprinde prezentarea nematodozelor la rumegătoare, eqvine, suine, carnivore, leporide, păsări și a acantocelozelor la suine și palmipede.

Lucrarea este însoțită de o amplă bibliografie de specialitate.

Elena Mariana Glăvan

Analiza economico-financiară în comerț, turism și agricultură

Caiet de lucrări aplicative

Lucrarea *Analiza economico-financiară în comerț, turism și agricultură* se adresează în special studenților de la facultățile cu profil economic; este structurată pe trei teme distincte, cuprinzând principalele probleme de analiză

Prin noi, facultatea la tine acasă !

Programul

Televiziunii România de Mâine (tvRM)

LUNI 13 ianuarie 2003

- 6:00 **Matinal** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică)
- 10:00 Bazele contabilității (12)
- 10:35 Istoria economică a României (10)
- 11:05 Birotică (4)
- 11:30 Drept penal (4)
- 12:40 Economie politică (19)
- 13:30 Istorie socială (8)
- 13:55 Promo
- 14:00 **Știri**, muzică, promo
- 14:30 **Oameni care sunt:** Tudor Gheorghe (I). Emisiune de Marina Roman Boiangiu (r)
- 15:30 Program muzical
- 16:00 Film documentar. Cum să începem o afacere? (4)
- 16:30 **Litera și spiritul legii.** Emisiune de prof.univ.dr. Corneliu Turianu (r)
- 17:30 **Orizonturi economice.** Cooperarea din România: tradiție, realitate și perspective. Invitați: prof.dr.ing. Mihai Berca – Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară. Realizator: prof.univ.dr. Victor Axenciuc
- 18:30 **Actualități**, promo, muzică
- 19:15 **Cufărul cu povești.** Povestitor: Dan Burghilea. Realizator: Carmen Cintează
- 19:30 **Ora melomanului.** Emisiune de Dumitru Cucu
- 20:30 **Dialog juridic** cu prof.univ.dr. Corneliu Turianu
- 21:00 **Fairplay.** Talk-show în direct pe probleme de actualitate ale sportului. Realizator: Mugur Popovici
- 22:30 **S.O.S. inima.** Factorii de risc în bolile cardiovasculare. Emisiune de prof.dr.doc.H.C. Ioan Pop de Popa (r)
- 23:30 Program muzical nocturn
- 02:00 Cursuri universitare (reluare din tronsonul 10:00 – 14:00)

MARȚI 14 ianuarie 2003

- 6:00 **Matinal** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică)
- 10:00 Drept civil (5)
- 10:55 Drept roman (18)
- 11:20 Filosofia istoriei (8)
- 11:45 Drept constituțional (6)
- 12:50 Istoria statului și dreptului român (6)
- 13:20 Sociologie economică (2)
- 13:45 Program muzical
- 14:00 **Știri**, promo, muzică
- 14:30 Film documentar. Constantin Brâncuși – coloana sau lecția despre infinit
- 15:30 Program muzical
- 16:00 **Club internațional:** Albania. Emisiune de Ioana Nitobe (r)
- 17:30 **Invitație la film** - emisiune de informare și cultură cinematografică, realizată de Emil Voicu (r)
- 18:30 **Actualități**, promo, muzică
- 19:15 **Cufărul cu povești.** Povestitor: Dan Burghilea. Realizator: Carmen Cintează
- 19:30 Program muzical
- 20:00 **Dacă e marți, e Guvernul României.** Emisiune în direct, realizată de Nicolae Dan Fruntelată
- 21:30 **Planeta Pământ.** Patrimoniul cultural al umanității: Segovia
- 22:30 **Dicționar economic.** Creșterea economică: zero. Invitat: prof.univ.dr. Gheorghe Zaman, membru corespondent al Academiei Române. Emisiune de conf. univ.dr. Eugen Ghiorghiță
- 23:00 Program muzical nocturn
- 02:00 Cursuri universitare (reluare din tronsonul 10:00 – 14:00)

MIERCURI 15 ianuarie 2003

- 6:00 **Matinal** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică)
- 10:00 Drept civil (anul III) (2)
- 10:50 Istoria literaturii române (3)
- 11:10 Limba română (11/2)
- 12:10 Istorie și civilizație franceză (5)
- 12:50 Istoria medie a românilor (7)
- 13:20 Istoria evului mediu european (3)
- 13:45 Program muzical
- 14:00 **Știri**, promo, muzică
- 14:30 Film documentar. Patrimoniul cultural al umanității Segovia (r)
- 15:30 **Întâlnire cu folclorul.** Emisiune de Theodora Popescu (r)
- 16:00 Program muzical
- 17:00 **Atelier TV studențesc.** Magazin studențesc. Coordonator Eugenia Grosu Popescu
- 18:30 **Actualități**, promo, muzică
- 19:15 **Cufărul cu povești.** Povestitor: Dan Burghilea. Realizator: Carmen Cintează
- 19:30 **Repere românești.** Emisiune de Silvia Frimu
- 20:00 **Calitatea vieții,** emisiune realizată de prof.univ.dr. Mircea Bulgaru
- 21:00 Film documentar. Eminescu – călătorie virtuală în absolut
- 22:00 Actualitatea lui Eminescu. Emisiune de Valeriu Răpeanu
- 22:30 **Preluare Deutsche Welle**
- 23:00 Program muzical nocturn
- 02:00 Cursuri universitare (reluare din tronsonul 10:00 – 14:00)

JOI 16 ianuarie 2003

- 6:00 **Matinal** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică)
- 10:00 Limba română (12)
- 10:55 Limba latină (21)
- 11:25 Introducere în știința politicii (4)
- 12:15 Folclor muzical (1)
- 12:40 Neuropsihologie (2)
- 13:10 Teoria literaturii (3)
- 13:35 Sociologie economică (3)
- 14:00 **Știri**, promo, muzică
- 14:30 Film documentar. Eminescu – călătorie virtuală în absolut (r)
- 15:30 **Dincolo de arenă.** Emisiune în direct de Mugur Popovici
- 16:30 **Dialog juridic** cu prof.univ.dr. Corneliu Turianu (r)
- 17:00 Filme documentare. Nemuritorul Eminescu. Un dar pentru noi înșine
- 18:00 Program muzical
- 18:30 **Actualități**, promo, muzică
- 19:15 **Cufărul cu povești.** Povestitor: Dan Burghilea. Realizator: Carmen Cintează
- 19:30 Film documentar. Versailles
- 20:30 **România în lume.** Emisiune realizată în colaborare cu Fundația „România în lume”. Moderator: Nicolae Mardari
- 22:00 **Cheia succesului – manager XXI.** Emisiune în direct de Carmen Dumitriu
- 23:00 Program muzical nocturn
- 02:00 Cursuri universitare (reluare din tronsonul 10:00 – 14:00)

VINERI 17 ianuarie 2003

- 6:00 **Matinal** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică)
- 10:00 Introducere în mass – media (6)
- 10:30 Informatică pentru sociologie – psihologie (7)
- 11:00 Istoria literaturii române (4)
- 11:25 Bazele informaticii (17)
- 11:55 Preistorie și arheologie (2)
- 12:25 Geologie (4)
- 12:45 Metode și tehnici de cercetare în sociologie (3)
- 13:10 Psihologia educației (3)
- 13:40 Folclor muzical (3)
- 13:55 Promo
- 14:00 **Știri**, muzică, promo
- 14:30 **Fairplay.** Talk-show pe probleme de actualitate ale sportului. Realizator: Mugur Popovici (r)
- 16:00 **Repere românești.** Emisiune de Silvia Frimu (r)
- 16:30 **Vorbiri, scrieți românește.** Emisiune de lect.univ.dr. Valeriu Marinescu (r)
- 17:00 **Not yet but soon** – emisiune de Doru Enache (r)
- 17:30 Program muzical
- 17:45 **Pe drumul destinului.** Emisiune de Ioana Mandache
- 18:30 **Actualități**, promo, muzică
- 19:15 **Cufărul cu povești.** Povestitor: Dan Burghilea. Realizator: Carmen Cintează
- 19:30 **Universul cunoașterii.** Emisiune interactivă de actualitate științifică (creativitate, I.T., terapii complementare, educație în afara școlii, noutăți din micro și macro cosmos). Realizator: Cătălin Grosu
- 21:00 **Lumea în clipa 2003.** Bucurii 2002. Invitați: Rodica Mandache, Nicolae Cristache. Emisiune de Marian Oprea
- 22:00 **În slujba adevărului.** Emisiune de conf.univ.dr. Petre Buneci
- 23:00 Film documentar. Cum să începem o afacere? (2)
- 23:30 Program muzical nocturn
- 02:00 Cursuri universitare (reluare din tronsonul 10:00 – 14:00)

SÂMBĂȚĂ 18 ianuarie 2003

- 6:00 **Matinal** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică)
- 8:30 **Vorbiri, scrieți românește.** Emisiune de lect.univ.dr. Valeriu Marinescu
- 9:00 **Not yet but soon** – emisiune de Doru Enache
- 9:30 Muzică populară
- 10:00 **Lumea copiilor.** Emisiune de Carmen Cintează
- 11:00 **Cu ... și despre muzică.** Emisiune de Mihai Darie
- 12:00 **Universul cunoașterii.** Emisiune de actualitate științifică (creativitate, I.T., terapii complementare, educație în afara școlii, noutăți din micro și macro cosmos). Realizator: Cătălin Grosu (r)

- 13:30 **Litera și spiritul legii.** Emisiune de prof.univ.dr. Corneliu Turianu
- 14:30 **Meandrele administrației publice.** Emisiune în direct de George Nicolau
- 16:00 **Lumea sporturilor.** •Infosport: cluburi, campionate, competiții. Emisiune de prof.univ.dr. Septimiu Todea și Mugur Popovici
- 17:00 Program muzical
- 17:30 **Trăieșteți arta.** Emisiune de Marina Roman Boiangiu
- 18:30 **Actualități**
- 19:00 **Întâlnire cu folclorul.** Emisiune de Theodora Popescu
- 19:30 **90 de minute pentru sufletul tău** – coproducție TV *România de Mâine* – TVR Internațional. Emisiune prezentată de Iuliana Marciuc
- 21:00 **Laborator de creație.** Emisiune de prof.univ.dr. Ion Dodu Bălan
- 22:00 Film documentar. Lăsați că știu eu cum – Margareta Sterian
- 22:30 **Atelier studențesc.** Magazin studențesc. Coordonator Eugenia Grosu Popescu (r)
- 00:00 Program muzical nocturn

DUMINICĂ 19 ianuarie 2003

- 6:00 **Matinal** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică)
- 8:00 **Repere spirituale** – emisiune de prof.univ.dr. Mihail Diaconescu
- 9:00 **Lumea copiilor.** Emisiune de Carmen Cintează (r)
- 10:00 **Auto – star.** Emisiune de Gavrilă Inoan
- 10:30 Film documentar. A trăi sănătos
- 11:00 **Rețete pentru sănătate.** Emisiune de Eugenia Grosu Popescu
- 12:00 Program muzical
- 12:30 **Lumea în clipa 2003.** Bucurii 2002. Invitați: Rodica Mandache, Nicolae Cristache. Emisiune de Marian Oprea (r)
- 13:30 **90 de minute pentru sufletul tău** – coproducție TV *România de Mâine* – TVR Internațional. Emisiune prezentată de Iuliana Marciuc (r)
- 15:00 **Invitație la film** - emisiune de informare și cultură cinematografică, realizată de Emil Voicu
- 16:00 **Lumea sporturilor.** •Glorii ale sportului românesc. •Infosport: cluburi, campionate, competiții. Emisiune de prof.univ.dr. Septimiu Todea și Mugur Popovici
- 17:00 **Club internațional.** Brazilia. (I) Emisiune de Ioana Nitobe
- 18:30 **Actualități**
- 19:00 **Maeștri.** Viniciu Moroianu. (II) Emisiune de Valeriu Răpeanu
- 20:00 **Ora melomanului.** Emisiune de Dumitru Cucu (r)
- 21:00 Film documentar. Enescu la răspântie de vremi
- 22:00 Program muzical
- 23:00 Program muzical nocturn

Opinia
națională

Telefoane:
410.39.11 și
410.39.13,
interioare:
117, 122
Fax:
411.33.84

REVISTA OPINIA NAȚIONALĂ ESTE EDITATĂ
DE FUNDATIA ROMÂNIA DE MÂINE.

Instituție social - umanistă de cultură, știință și învățământ
Revista se poate procura prin abonament de la toate oficiile poștale din țară. În Catalogul RODIPEI, revista se regăsește la poziția 2.256.

Solicitări de abonamente se pot adresa redacției, cu plata prin mandat poștal sau dispoziție de plată pe adresa: *Opinia națională*, Splaiul Independenței nr. 313, Sectorul 6, București, Cont 2511.1-23.1/rol - B.C.R. – Sucursala Unirea.

ISSN 1221-4019

Machetarea computerizată și tiparul executate de
LABORATORUL DE TEHNOREDACTARE ȘI TIPOGRAFIA
FUNDATIEI ROMÂNIA DE MÂINE

Publicația OPINIA NAȚIONALĂ este înregistrată la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci la nr. 24.000/7.090.672 din 3 septembrie 1997.

Printre cei a căror limbă am învățat-o la Spiru Haret

– Convorbire cu absolventa Daniela Encică, participantă la un program complex de specializare în Japonia –

Daniela Encică a studiat engleza și japoneza în cadrul Facultății de Limbi și Literaturi Străine din Universitatea Spiru Haret. A absolvit cu brio. Puțin timp după absolvire, a fost propusă să facă parte din grupul de tineri români care fusese invitat să participe la o tabără internațională pentru tineret în Japonia. Un vis devenit realitate.

Am stat de vorbă cu Daniela și i-am ascultat cu interes relatările.

J. L. Daniela, bine ai revenit acasă. Știu că ai fost în Japonia imediat după licență. Este minunat să studiezi o limbă străină și să ai norocul să mergi, nesperat de repede, în țara a cărei limbă ai studiat-o. Cine a inițiat acest proiect și care a fost scopul lui?

D. E. Este adevărat. În această vară am avut fericirea ca, imediat după licență, să petrec 24 de zile în Japonia, în cadrul unui program de schimb internațional de tineret (International Youth Development Program), desfășurat în perioada 22 iulie-14 august 2002. Programul este organizat de Guvernul Japoniei și a fost inițiat pentru a aniversa căsătoria prinților moștenitori. În fiecare an delegații din mai multe țări sunt invitate în Japonia, iar apoi, delegații japoneze merg în țările respective. Scopul este de a crea legături între tinerii japonezi și cei străini, de a oferi străinilor ocazia să cunoască mai bine societatea și cultura japoneză. De aceea, programul este pregătit foarte atent, foarte minuțios, pentru a putea prezenta participanților cât mai multe aspecte ale Japoniei.

J. L. Ce țări au avut delegați anul acesta?

D. E. Anul acesta la program au participat delegații de opt până la zece tineri din treisprezece țări: Austria, Brazilia, Coreea, Cuba, Iordania, Maroc, Mexic, Mianmar, România, Suedia, Tanzania, Turcia, Uruguay. Din partea României au participat 6 tineri selectați de Ministerul Tineretului și Sportului și 4 de Ambasada Japoniei la București. Eu am fost recomandată de d-ra asist. Raluca Nicolae și d-na prof. Iulia Waniek de la facultatea noastră și aleasă de Ambasada Japoniei.

A fost primul an în care România a participat la acest program, având în vedere bunele relații pe care țara noastră le întreține cu Japonia și datorită faptului că anul acesta s-au aniversat 100 de ani de relații diplomatice româno-japoneze.

J. L. Știu că programul a avut mai multe module. Cum s-a derulat programul și care consideri că a fost nota dominantă a fiecărei componente?

D. E. Programul a avut în principal trei etape. Prima etapă s-a desfășurat la Tokyo, timp de șase zile. În fiecare zi erau organizate tururi ale orașului, în care eram întotdeauna însoțiți de voluntari japonezi, care ne arătau orașul și de la care am aflat multe lucruri despre Japonia și despre japonezi. În Tokyo am vizitat grădinile Hama-rikyu, amenajate în stilul epocii Edo, desemnate de către guvernul japonez ca fiind un loc deosebit de important istoric, fiind deosebit de frumoase, de un farmec aparte. Aici am participat la o ceremonie a ceaiului, într-o casă japoneză tradițională. Apoi ne-am plimbat cu un vaporas de agrement pe râul Sumida. Am fost și la Teatrul Kabuki unde am văzut câteva piese și ne-au fost prezentate și câteva elemente de culise, de organizare a reprezentațiilor și de istorie a pieselor kabuki. Am vizitat templul din Asakusa, un foarte cunoscut punct turistic în Tokyo, clădirea guvernului și sediul NHK (televiziunea și radio-ul japonez). Am avut astfel ocazia să cunoșc atât aspecte tradiționale, reprezentative pentru cultura și istoria japoneză: temple și grădini, cât și aspecte moderne: tehnica avansată de la NHK, arhitectura impresionantă a tulumului guvernului sau cartiere frecventate de tineri (Shibuya), cartiere cu magazine (Shinjuku, Akihabara) sau cu baruri și discotecă (Roppongi). Aceasta este de fapt una dintre trăsăturile civilizației japoneze care mă impresionează cel mai mult: felul în care se îmbină tradiționalul cu modernul. Elementele tradiționale și cele moderne nu se exclud. Dimpotrivă, se îmbină armonios. În Tokyo, grădinile Hama-rikyu contrastează cu clădirile înalte din oțel și sticlă care se înalță în jurul lor, dar în același timp par

a se afla în cel mai potrivit loc, ca o oază de verdeț și liniște într-unul din cele mai agitate și aglomerate orașe din lume. Pe stradă am întâlnit persoane îmbrăcate sobru, elegant, occidental, venind de la serviciu, dar și tineri excentrici, cu haine și coafuri stridente. Acesta este, de fapt, un aspect întâlnit în orice țară, dar să vezi printre aceștia și persoane îmbrăcate în kimono-uri, pe care le poartă atât de firesc, aceasta nu se poate întâmpla decât în Japonia!

În perioada petrecută în Tokyo am participat la Conferința Internațională a Tineretului (International Youth Conference), a cărei temă a reprezentat-o familia. Această temă a fost aleasă pentru a aniversa nașterea prințesei Aiko, fiica prinților moștenitori. În cadrul conferinței au fost tineri prelegeri despre instituția familiei japoneze, prezentându-se atât date statistice, cât și detalii referitoare la modul de viață în general. Apoi, participanții străini, împreună cu voluntari japonezi, au alcătuit grupuri în cadrul cărora au discutat pe tema familiei așa cum este ea tratată în fiecare țară. Au fost discuții foarte interesante, având în vedere faptul că diferențele culturale se resimt foarte mult în modul de viață al familiei. După această conferință a avut loc o recepție la care am avut deosebita onoare de a-i întâlni pe prinții moștenitori, acest program fiind inițiat pentru a aniversa căsătoria acestora. A fost un eveniment deosebit de important pentru toți participanții. Pentru japonezi monarhia nu reprezintă doar o instituție. Monarhia este în același timp o credință, un mit. Japonezi își venerază împăratul. De aceea, în ceea ce mă privește, întâlnirea cu Înălțimile Lor a fost o onoare deosebită care m-a emoționat foarte tare.

J. L. Prin urmare, prima etapă v-a familiarizat cu aspecte de cultură și civilizație japoneză. Cum a decurs cea de a doua etapă?

D. E. În cea de a doua etapă a programului, participanții străini au fost împărțiți în grupuri care au mers în diferite orașe din Japonia. Delegația României, împreună cu cea cubaneză și cea marocană a petrecut opt zile în Kyoto. Kyoto este capitala culturală a Japoniei. Este un oraș aproape magic, încărcat de semnificații istorice. Are un impresionant număr de temple. Am vizitat Kinkakuji (Pavilionul de aur), care a fost construit în secolul al XIV-lea. Este un loc impresionant. Templul se reflectă în lacul pe care plutesc nufri albi și galbeni, iar parcul din jur este o frumusețe. Albul și galbenii, iar parcul din jur este o frumusețe. Albul și galbenii, iar parcul din jur este o frumusețe. Albul și galbenii, iar parcul din jur este o frumusețe.

J. L. A doua etapă v-a facilitat accesul la o cunoaștere mai amănunțită a vieții de zi cu zi a japonezului contemporan. Ultima parte a șederii tale acolo s-a desfășurat sub o deviză

chanoyu (ceremonia ceaiului), o cultură autohtonă larg răspândită, strâns legată de practica budismului Zen, shodo (caligrafia), ikebana (arta aranjării florilor), dansuri și cântece tradiționale, bucatărie japoneză, mici meșteșuguri tradiționale.

De asemenea, am avut ocazia să vizităm o școală generală și să ne întâlnim cu elevii unui liceu. De fiecare dată vizitele s-au desfășurat sub forma unor schimburi culturale. Noi le-am prezentat elevilor elemente ale culturii și societății românești, iar ei ne-au împărtășit aspecte tradiționale japoneze, învățându-ne chiar și jocuri, cintece sau dansuri. În Japonia sistemul de învățământ este structurat în șase etape: grădiniță (3 ani), școala elementară (6 ani), gimnaziu (3 ani), liceu (3 ani), colegii universitare (2-3 ani), universitate (în general 4 ani), diferind în funcție de specializare. Elevii japonezi mi s-au părut, la prima vedere, foarte timizi, retrași, aproape sperioși, dar atunci când am început să vorbim și să ne cunoaștem puțin, am simțit la ei curiozitatea de a ne cunoaște, interesul pentru elementele tradiționale pe care le-am prezentat, dorința de a ne împărtăși lucrurile pe care le cunoșteau.

O altă experiență deosebit de folositoare pentru mine a fost programul de *homestay*. Timp de trei zile am avut ocazia să locuiesc împreună cu o familie japoneză. M-a ajutat foarte mult să îmi formez o idee despre familiile japoneze și să îmi exerser cunoștințele de limbă japoneză pe care le-am câștigat în ani de studii la Universitatea Spiru Haret. Cunoștințele dobândite la facultate au fost apreciate de jăponezi în chiar țara lor și, de aceea sunt foarte mândră că am absolvit această universitate. Familia la care am stat cred că era oarecum atipică. În general, în familiile de japonezi doar bărbatul lucrează, iar femeia se ocupă de treburile casei și de educația copiilor. Am fost foarte surprinsă să îl văd pe „tatăl” japonez gănd și mergând la cumpărături și să aflu că „mama” japoneză lucrează. „Surorile” japoneze erau cam de vârsta mea și de la ele am aflat mai multe despre felul de a fi al tinerilor, despre pregătirea lor, despre ceea ce își dorește de la viață, despre posibilitățile de realizare pe care le au, despre sprijinul pe care îl primesc din partea familiei și a societății în general. Familia mea japoneză mi-a oferit posibilitatea de a cunoaște și alte aspecte tradiționale. Am dormit pentru prima dată într-o cameră japoneză (*washitsu*) într-un *ryuon* (așternut japonez așezat direct pe *tatami*), am îmbrăcat pentru prima dată un *chimonno*, am făcut un aranjament floral *ikebana*, am preparat mâncăruri japoneze. Pot spune că au fost trei zile de viață japoneză adevărată și m-am atașat foarte tare de familia japoneză. Acum înes dem legătura și sper să îi mai întâlnesc și, de ce nu, să le ofer, la rândul meu, ocazia de a cunoaște familia românească.

J. L. A doua etapă v-a facilitat accesul la o cunoaștere mai amănunțită a vieții de zi cu zi a japonezului contemporan. Ultima parte a șederii tale acolo s-a desfășurat sub o deviză

cu o mare valoare educativă – colaborarea și buna înțelegere. Ce amănunte ne oferi?

D. E. Ultima etapă a programului s-a desfășurat la Gotemba, în prefectura Shizuoka, la poalele muntelui Fuji, sub forma unei tabere internaționale de tineret (International Youth Village 2002) la care au participat în jur de 250 de persoane. Tema acestei părți a programului a fost „colaborarea”. Toate acțiunile organizate în această perioadă au avut ca scop ilustrarea acestei teme și îmbunătățirea comunicării și a schimbului cultural. Toți participanții am fost împărțiți în așa-zise familii, formate din membri din țări diferite. Împreună cu „familia” internațională am petrecut foarte mult timp, am discutat, am făcut o mică excursie, am gătit, am lucrat într-o pădure sub îndrumarea unor voluntari, ne-am distrat. Am fost puși în multe situații în care singura soluție pentru realizarea sarcinii date erau colaborarea, cooperarea și înțelegerea. Toate acestea ne-au făcut să ne cunoaștem mai bine, să devenim buni prieteni. Dacă în celelalte părți ale programului am luat contact în principal cu elemente și aspecte de cultură și civilizație japoneze, această perioadă mi-a dat ocazia să cunosc mulți străini, să discut cu ei despre probleme comune, să aflu diferite particularități ale altor popoare.

Un eveniment deosebit în această perioadă a fost organizarea unei zile tradiționale. La activitățile din acea zi a participat și Înălțimea Sa Prințesa Sayako, care a vizitat România. În paranteză aș vrea să vă spun că am fost și eu invitată la recepția oferită la Ambasada Japoniei în onoarea prințesei. Să revin. În acea zi participanții fiecărei țări au gătit mâncăruri tradiționale, care apoi au fost expuse și gustate de toată lumea, inclusiv de Înălțimea Sa. A fost organizat un mic muzeu, în care au fost expuse obiecte tradiționale ale fiecărei țări, iar la sfârșit au fost organizate programe artistice. Înălțimea Sa Prințesa Sayako a asistat la reprezentațiile a patru țări, printre care s-a aflat și România.

La sfârșit, gazdele noastre au organizat o despărțire foarte emoționantă care cred că a reușit să sensibilizeze pe toată lumea. Chiar și cei mai serioși, cei mai stăpâni pe sine își ștergeau pe furiș lacrimile.

J. L. Este aproape inutil să te mai întreb cu ce impresii te-ai întors acasă. Ce te-a impresionat cel mai mult?

Această experiență a avut un mare impact emoțional asupra mea. În primul rând, am reușit să-mi implinesc visul de a vedea Japonia. Apoi, am cunoscut acolo foarte multe persoane cu care am discutat despre probleme comune, dar și despre aspecte și probleme proprii fiecărei țări. În fiecare zi întâlneam și aflam atâtea lucruri noi, încât îmi era teamă să nu cumva să uit unele dintre ele. Acum, când deja am avut timp să îmi depăn amintirile și să retrăiesc totul, mi-am dat seama că nu aș fi putut să le uit. Impactul este mult prea puternic.

Am fost impresionată de numărul uriaș de persoane implicate în această acțiune (foarte mulți voluntari), de minuțiozitatea cu care erau planificate toate momentele programului, de seriozitatea cu care erau tratate toate acțiunile. Așa sunt japonezii. Planifică totul la minut, la secundă. Ceea ce este remarcabil și, din păcate de nerealizat pentru noi, este că reușesc să respecte acest program atât de riguros planificat. Acolo totul este la locul lui, organizat, totul este justificat și logic.

Deși Tokyo este un oraș imens și foarte aglomerat, sistemul de transport este atât de logic, încât nu prea ai cum să te pierzi. În toată acea aglomerație, în toată acea forță, bineînțeles că este nevoie de organizare și de disciplină. În la Japonia organizarea și disciplina nu sunt impuse din afară. Vin din interior, țin de felul lor de a fi.

J. L. Îți mulțumesc și-ți doresc succes în continuare în noua ta activitate.

A consemnat
prof. Janeta LUPU

Învățământul japonez între istorie și modernitate

Lector univ.dr. Iulia WANIEK

Se poate spune că istoria învățământului japonez începe o dată cu istoria statului japonez. Descoperirile arheologice moderne ne îngăduie să afirmăm că scrierea a fost cunoscută în Japonia prin secolul al V-lea: primele exemple de obiecte care poartă inscripții cu caractere chinezești apar la mijlocul acestui secol în tulumul din *Funayama* din prefectura Kumamoto (insula Kyushu). Pentru tânărul stat japonez însetat de cunoaștere, adoptarea civilizației chineze devine un principiu de guvernământ sub domnia regentului *Shotoku* (592-622). În anul 607, el ia inițiativa de a trimite în China o primă delegație japoneză atât diplomatică, cât și culturală, ce se află la originea întregii evoluții a culturii și învățământului nipon.

Însușirea rapidă a unei culturi și scrieri atât de complexe ca cele ale Chinei, de către o țară care prin multe dintre caracteristicile sale se afla încă în preistorie, a impus de la început necesitatea unei educații elaborate. Setea de cunoaștere împingea mințile cele mai luminate spre China, făcându-le să treacă peste nenumărate pericole pe care le presupunea în acele vremuri o călătorie de asemenea proporții - cam jumătate din expedițiile culturale organizate până în secolul al IX-lea s-au soldat cu naufragii și pierderea totală sau parțială a oamenilor și bunurilor. Norocoșii supraviețuitori ai acestor primejioase călătorii se întorceau în Japonia să le predea celorlalți ceea ce învățaseră ei înșiși. Astfel s-au dezvoltat treptat școlile, a căror proliferare avea să ducă la numirea de către împăratul *Tenchi* (668-671) a unui director însărcinat cu coordonarea lor, numit *funyu yatsukasa no kami*.

Împăratul *Tenmu* (673-686) întemeiază în capitala o universitate (*daigaku*), ordonând apoi să se fondeze câte o instituție similară în fiecare provincie. Universitatea din capitala din vremea aceea *Nara* primea un număr limitat de studenți, anume 450, și avea ca scop educarea copiilor din familiile mai vechi de cinci generații, adică, de fapt, a funcționarilor. În cazul călătoriei locuri libere, ele puteau fi ocupate de tinerii din clasele obișnuite. Se preda filosofia și medicina chineză, istoria, dreptul, matematicile și scriitura.

Aceste instituții oficiale de învățământ deced rapid, încă de la sfârșitul secolului al VIII-lea, și sunt eclipsate de școli particulare înființate de oameni de cultură precum *Kobo Daishi* (care fondează la Kyoto în 827 *Institutul tinerilor artelor care seamănă înțelepciunea*, *Shugei shuchi in*) sau *Arwara no Narhiira*.

Copiii marilor familii aristocratice creează și ei școli familiale unde se transmiteau din generație în generație taine artistice bine păstrate. În epoca feudală, literere și filosofia devin, în exclusivitate, domenii ale călugărilor. Cultura scapă din mâinile administratorilor (*nobilii samurai*) ce dețineau cu adevărat puterea și educația ajunge în sarcina preoților budisti, templele fiind și școli, iar materia cea mai studiată, sutrele budiste.

Ascensiunea dinastiei de șoguni *Tokugawa* (1603-1868) a adus o schimbare majoră: clasele educate au devenit confucianiste și în consecință operele clasice chineze, precum *Analetele lui Confucius* au fost puse la loc de cinste, învățate pe dinafară, explicate cu tot atâtea grijă ca și în China.

Pe lângă acestea, se studiau și istoria și literatura japoneză.

PROGRAME COMUNITARE DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Prof.univ.dr. Emilian DOBRESCU

și 31 decembrie 2006, beneficiind de un buget de 1,15 miliarde euro.

România participă la Programul „Leonardo da Vinci” ca partener cu drepturi depline, începând cu 1 septembrie 1997. Ministerul Educației și Cercetării este responsabil național al programului, iar coordonarea derulării programului revine Centrului Național de Formare Profesională „Leonardo da Vinci”, înființat în 1998 (adresa: București, Splaiul Independenței, nr. 313, corp R); acesta este o unitate de coordonare a programului, destinată formării profesionale a resurselor umane, adoptării unui sistem european de acreditare a competențelor profesionale, apropierii dintre instituțiile de învățământ și întreprinderi, susținerii inovației și calității în procesele de formare.

În această perioadă până în 2006 continuă realizarea programelor comunitare, desfășurate sub denumirile: „Tineret” (finanțare 520 milioane euro), care dezvoltă oportunități pentru tineri în ceea ce privește participarea la construcția europeană, încurajează

educația permanentă și urmărește dezvoltarea aptitudinilor și competențelor persoanelor tinere; „Socrates” (finanțare 1,85 miliarde euro), ale cărui obiective principale sunt: întărirea dimensiunii europene în procesul de educație la toate nivelele; ameliorarea cunoașterii limbilor europene; promovarea cooperării și mobilității în toate domeniile educației, prin schimburi între instituții, încurajarea învățământului deschis și la distanță, dezvoltarea schimbului de informații; încurajarea inovației în procesul de predare; promovarea egalității șanselor în toate sectoarele educației. Socrate a fost un filosof antic grec, care a promovat o viziune umanistă asupra lumii, refuzând orice dogmatism. Maxima sa „Cunoaște-te pe tine însuși și vei cunoaște astfel lumea” reprezintă o primă bază pentru cunoaștere, respectul de sine și al celuialalt.

La Programul „Socrates” participă cele 25 state membre ale UE, trei state membre ale Asociației Europene a

Liberului Schimb (Islanda, Liechtenstein și Norvegia), Bulgaria și România, ca țări în curs de aderare la UE, Turcia - ca țară asociată. Cele 8 acțiuni din cadrul Programului „Socrates” sunt: Comenius (pentru învățământ superior); Grundtvig (pentru educația adulților și alte parcursuri educative); Lingua (pentru învățarea limbilor europene și dezvoltarea mijloacelor care ajută la aceasta); Minerva (pentru tehnologiile informației și comunicării în educație); observație și inovație în sistemele politice educative (analize comparative, cantitative și calitative); acțiunile comune cu alte programe europene („Leonardo da Vinci”, „Tineret”, „Programul Cadru de Cercetare”); măsurile de însoțire (care vizează activitățile de promovare a cooperării în educație, difuzarea rezultatelor proiectelor, promovarea egalității șanselor, educația interculturală etc.).

În afara schimburilor de studenți, pentru perioade de 3-12 luni, care presupun acordul prealabil între universitățile participante

Politica de izolare impusă de guvernul șogunal interzicea studiul limbilor și științelor străine și cei care se aventurau să studieze cărțile olandeze, care se strecurau pe ascuns de la comunitatea de negustori olandezi din Nagasaki, trebuiau să păstreze secretul, altfel riscuau să-și piardă chiar viața.

Până la modernizarea rapidă a Japoniei în secolul al XIX-lea sistemul educațional japonez nu era foarte diferit de cel al oricărei națiuni feudale și doar un mic procent din populație era instruit. Cei privilegiați studiau arta literară și militară și învățătura neoconfucianistă, iar cei simpli învățau să citească, să scrie și să socotească cu abacul.

După Restaurarea Meiji, educația a fost reformată în 1872. Școala elementară gratuită pentru ambele sexe a devenit obligatorie în 1900, iar la începutul secolului al XX-lea, Japonia era pe calea de a deveni una dintre cele mai instruite națiuni din lume.

În 1947, sistemul de învățământ a suferit o nouă reformă sub auspiciile autorităților americane de ocupație. Una dintre schimbările majore a fost de structură: învățământul primar era prelungit la 6 ani, urmat de 3 ani de gimnaziu, ambele obligatorii. Apoi urmează un liceu cu durata de 3 ani, care este fie profesional, fie cu caracter teoretic general, făcând pregătirea pentru universitate. În prezent, cam 90% din tineri urmează liceul și ceva mai mult de 30% merg mai departe la o universitate. Având în vedere că drumul educațional este atât de lung, în pregătirea lui se dezvoltă din ce în ce mai mult o rețea de grădinițe, din care majoritatea acceptă copii începând de la 3 ani.

În primii ani de studiu, învățământul se concentrează pe explicarea și înțelegerea limbii japoneze, citire și scriere, datorită particularităților și dificultăților acestei limbi. De asemenea, o mai mare pondere este alocată artelor, inclusiv muzicii și educației fizice, decât în alte țări civilizate.

Începând din gimnaziu, activitățile extracurriculare ca artele marțiale sau orele suplimentare de engleză joacă un rol important în viața elevilor.

Profesorii își petrec o mai mare cantitate de timp împreună cu aceștia, ca îndrumători ai activităților suplimentare, formându-se astfel o mult mai strânsă legătură între elevi și profesori decât în alte țări.

Manualele pentru primii 9 ani de școală sunt distribuite gratuit de către stat, dar, spre deosebire de practica de dinainte de război, ele nu mai sunt compilate de Ministerul Învățământului, ci sunt redactate de mari firme editoriale și aprobate de ministere pe baza recomandărilor făcute de un colegiu de profesori și experți în educație, dar acest proces a ajuns să fie criticat în ultimul timp.

Pe lângă educația formală, există multe școli de meserii, care-și au originea în ghildele feudale, practic în orice domeniu. Pregătirea ține foarte mult, căci dacă de exemplu o școală de bucătărie durează 2 ani, fără 10 ani de practică este aproape imposibil să devii bucatar-șef sau independent.

Japonezii au o rată de alfabetizare de aproape 100% și nivelul general de educație este foarte ridicat. Studentul japonez posedă mai multe cunoștințe decât colegii săi din multe țări, dar criticii sistemului japonez de învățământ spun că el pune accent pe cunoștințe care încurajează studentul și viitorul salariat să se integreze mai ușor într-un grup, dar nu reușește să dezvolte capacitatea și înțelegerea necesară formării unei individualități.